

SĀARUN WOODA

Sāarun Woodan tirerun gari sun sōmō wooda ye Isireliba ba swīi ba ka Gusunō sāwa. Yāku kowoba ba tambu wooda ye sōosi. Wooda ye, ya bu sōosimōwa gāa ni nu disi mō ka ni nu ñ disi mō. Ya maa nεε, n weene Isireliba ba n dεere bu sere Gusunō susi.

Tire ten kpunaa

1. Yākunun wooda, wiru 1n di sere wiru 7.
2. Wooda ye ba yi yāku kowobun sō, wiru 8n di sere wiru 10.
3. Ye ya disi mō ka ye ya ñ disi mō, wiru 11n di sere wiru 15.
4. Toranun yākunū, wiru 16.
5. Dεerasiabu ka sāarun wooda, wiru 17n di sere wiru 27.

YĀKU NI ISIRELIBA BA KOO KO

Yāku dōō mwaararuginu

¹ Yinni Gusunō u Mōwisi soka saa win kuu bekurugii tèn mi ba ra nùn sān di. ² U nùn sōōwa u nεε, a Isireliba sōōwō a nεε, ben goo ù n kī u nε, Yinni Gusunō yākuru kua, u koo kpī u ketε go, ñ kun mε yāaru.

³ Ñ n yāku dōō mwaararugira yēro u mō ka ketε, ketε ye, ya ko n sāawa ketε kineru te ta ñ alebu gaa mō. U koo yāku te kowa nen sāa yerun kōnnōwō, kpa u ka nε, Yinni Gusunōn durom wa. ⁴ U koo win nōma sōndiwa ketε yen wiru wōllō ye nε Gusunō na wura yu ka win durum wukiri. ⁵ U koo ketε ye gowa nε, Yinni Gusunōn wuswaaō nen kuu ten kōnnōwō. Aronin bibu be ba sāa yāku kowobu, beya ba koo yen yem sua kpa bu mu yēka bu ka yāku yee ten nōō bōka sikerena. ⁶ Yen biru ba koo sabe te kokuwa kpa bu ten yaa bōtiri. ⁷ Yāku kowo bera ba koo yāku dāa yi yi kpa bu dōō doke. ⁸ Dōō wi sōōra ba koo ye kpuro doke

ka yen wiru ka yen gum. ⁹ Ba koo yen bəso yānu ka yen wəbunu kpuro teawa kpa yāku kowobu bu ye kpuro dɔɔ doke. Ya ko n sāawa yāku dɔɔ mwaararuginu n̄n nubura koo n̄, Yinni Gusunɔ dore.

¹⁰ Goo ù n maa yāku dɔɔ mwaararugiru m̄ ka yāaru, n̄ kun m̄ ka boo, yā kinera u koo go, n̄ kun m̄ boo kineru te ta n̄ alebu gaa m̄. ¹¹ U koo tu sakawa yāku yerun sɔɔ ȳsan n̄m geu gia Yinni Gusunɔn wuswaɔ kpa yāku kowobu bu ten yem sua bu ȳka ȳka bu ka yāku yerun n̄ɔ b̄ka sikerena. ¹² U koo yaa ye b̄tiriwa kpa u kp̄ɛ yāku dɔɔ sɔɔ ka yen wiru ka yen gum sannu. ¹³ U koo yen b̄so yānu ka yen wəbunu sua u teawa, kpa yāku kowo u ye kpuro sua u dɔɔ doke, yu dɔɔ mwaara mam mam. Ya ko n sāawa yāku dɔɔ mwaararugiru t̄n nubura koo n̄, Yinni Gusunɔ dore.

¹⁴ Goo ù n yāku dɔɔ mwaararugiru m̄ ka gunɔsu, kparukona u koo ka tu ko, n̄ kun m̄ totoberenu. ¹⁵ Yāku kowo u koo ka gunɔ ge na yāku yerɔ. Kpa u gen wiru bura kpa u gen yem ȳka ȳka yāku yee ten ȳsaɔ. ¹⁶ U koo gen sansu wukiriwa kpa u gen ȳɔru w̄a u k̄ yāku yerun sɔɔ yari yeru gia m̄ ba ra torom wisi. ¹⁷ Kpa u gu bera besi yiru u kun s̄siane. Yen biruwa u koo gu dɔɔ kp̄ɛ, kpa gu dɔɔ mwaara. Ya ko n sāawa yāku dɔɔ mwaararugiru t̄n nuburu ta koo n̄ Yinni Gusunɔ dore.

Yāku ni ba kua ka d̄a binnu

2

¹ Goo ù n k̄ u Yinni Gusunɔ yākuru kua ka win d̄a binnu, soma u koo sua, u mu burina ka gum ka sere turare ye ba ra dɔɔ doke yāku yerɔ. ² U koo ka ye dawa Aronin bibun mi be ba s̄a yāku kowobu. Ben turowa u koo som m̄n n̄m w̄ɔ teeru s̄ka u doke yāku yerun w̄llɔ ka turare ye kpuro kpa u dɔɔ doke. Yera ya koo de Gusunɔ u

n yēro yaaye. Ya ko n sāawa yāku dǎo mwaararugiru tèn nubura koo Yinni Gusunǎ dore. ³ Som me mu tie mu ko n sāawa Aroni ka win bibugim. Mu kuawa mi dīa dēeranu, domi ba ka nu Yinni Gusunǎ yākuru kua.

⁴ À n Yinni Gusunǎ yākuru kuamme ka kira ni ba wǎowa, kaa nu kowa ka som me ba gum yēka ò kun me me ba ka gum burina ba ò seeyatia doke.

⁵ Bà n koo yāku te kon na ka kira ni ba sǎnwa, ba koo nu kowa ka som buu te ba burina ka gum, seeyatia sari.

⁶ Yen biru ba koo nu muririwa kpa bu gum yēka nin wǎllǎ. Ya ko n sāawa yākuru.

⁷ Bà n koo yāku te kon na, ka kira te ba koo wǎ, ba koo tu kowa ka som buuru te ba burina ka gum.

⁸ Ba koo ka yāku kira te dawa Yinni Gusunǎn sǎa yerǎ. Kpa u tu yāku kowo wē u ka tu da yāku yerǎ. ⁹ U koo ten garu mura te ta koo de Yinni Gusunǎ u n yēro yaaye kpa u tu dǎo doke yāku yee ten mi, kpa tu dǎo mwaara. Ta ko n sāawa yāku dǎo mwaararugiru tèn nubura koo Yinni Gusunǎ dore. ¹⁰ Kira ni nu tie, Aroni ka win biba ba ni mǎ. Nu kuawa mi dīa dēeranu domi ba ka nu Gusunǎ yāku dǎo mwaararugiru kua.

¹¹ Kira ni ba koo ka yāku dǎo mwaararugiru ko kpuro, bu ku raa nu seeyatia doke, bu ku raa maa nu tim doke.

¹² Kaa kpī a ka wunen dīa gbiikinu Yinni Gusunǎ naawa. Adama a ò ka nu yāku dǎo mwaararuginu mǎ yāku yerǎ.

¹³ Dīa ni a ka yākuru mǎ kpuro, kaa nu bǎru dokewa. A ku duari a kun tu doke. Domi bǎru ta sāawa wunε ka Gusunǎn arukawanin yīreru. Yen sǎna ba ko n da tu doke yākuru baatere sǎo.

¹⁴ Ì n kī i ka bεen gberun dīa gbiikinu na Yinni Gusunǎn mi, i ko i nu sǎmewa kpa i nu nam i sere ka na. ¹⁵ Kpa i ka nu gum burina, i turare sǎndi nin wǎllǎ. Ya ko n sāawa yākuru. ¹⁶ Yāku kowowa u koo som me mu sǎa Gusunǎgim

dɔɔ doke ka sere maa turare ye. Yera ya koo de Gusunɔ u n yɛro yaaye. Ya ko n s̄awa ȳaku dɔɔ mwaararugiru Yinni Gusunɔn s̄ɔ.

Siarabun ȳakunu

3

¹Goo ù n siarabun ȳakuru m̀è Yinni Gusunɔn mi ka ketɛ kineru, ùn kun mɛ ka ketɛ nia, yen ye u wa kpurowa u koo ka na, ya kun gesi alebu m̀ɔ. ²U koo win nɔmu s̄andiwa ketɛ yen wiru w̄llɔ kpa u ye saka kuu ten k̄nnɔwɔ mi ba ra Yinni Gusunɔ s̄a. Kpa ȳaku kowo Aronin bibu bu yen yem ȳka bu ka s̄a yerun nɔɔ b̄ka sikerena. ³Wee ye ba koo Yinni Gusunɔ dɔɔ dokea, yera gum mɛ mu b̄sɔ ȳanu t̄ɛke, ⁴ka gabu swii yiru ka yin gum mɛ mu yi t̄ɛke ȳsi ȳsikaɔ, ka yen buro ge ga yen woru wukiri. Ba koo gu w̄awa ka gabu swii sannu. ⁵Ȳaku kowoba ba koo ye kpuro dɔɔ doke yu dɔɔ mwaara ka ȳaku dɔɔ mwaararugiru sannu. Ya ko n s̄awa ȳaku t̄en nubura koo Yinni Gusunɔ dore.

⁶Goo ù n siarabun ȳakuru m̀è ka ȳaru, ȳa te u wa kpurowa u koo ka na, baa ùn n nirun na, ta kun gesi alebu m̀ɔ. ⁷Ùn n ȳa k̄pendun na, u koo ka tu dawa Yinni Gusunɔn wuswaɔ. ⁸Kpa u win nɔma s̄andi ten wiru w̄llɔ u sere tu saka Yinni Gusunɔn kurun k̄nnɔwɔ. Saa yera ȳaku kowobu ba koo ten yem sua bu ȳka bu ka ȳaku yee ten nɔɔ b̄ka sikerena. ⁹Wee ye ba koo Yinni Gusunɔ dɔɔ dokea, yera ten gum, ka ten siru kpuro te ba koo bura saa ten gabu w̄an di, ka gum mɛ mu b̄sɔnu wukiri, ¹⁰ka ten gabu swii, ka ten gum mɛ mu w̄a ȳsɔɔ ka ten buro ge ga woru wukiri, ge ba koo w̄a ka gabu swii sannu. ¹¹Ȳaku kowo u koo ye kpuro dɔɔ dokewa ȳaku yerɔ, kpa ya n s̄a ȳaku dɔɔ mwaararugiru Yinni Gusunɔn s̄ɔ.

¹² Goo ù n maa ka boo yākuru m̀, u koo ka gu dawa Yinni Gusunən wuswaa. ¹³ U koo win nōma sōndiwa boo gen wiru wəllə kuu ten kənnəwə, kpa u sere gu saka. Kpa yāku kowobu bu gen yem sua bu yēka yāku yerun nə bəkaə bu ka sikerena. ¹⁴ Wee ye ba koo Yinni Gusunə d̄d̄o dokea, yera gum m̄e mu gen bəṣə yānu tēke, ¹⁵ ka gabu swii yiru ka gum m̄e mu yi tēke ka gen buro ge ga woru wukiri, ge ba koo wīa ka gabu swii sannu. ¹⁶ Yāku kowowa u koo ye kpuro d̄d̄o doke mu d̄d̄o mwaara. Kpa ya n s̄a yāku d̄d̄o mwaararugiru tèn nubura koo Yinni Gusunə dore.

Yen gum kpuro mu ko n s̄awa Yinni Gusunəgim. ¹⁷ Yen s̄ona baa ñ n saa yeren na, mi i wāa kpuro, i wooda yeni mem nəwə sere ka baadomma, yera i ku yaa gum di, i ku maa yen yem di.

Toranun yākunu

1. Yāku kowo tənweron toranun yākuru

4

¹ Yinni Gusunə u Məwisi s̄əwa u n̄e, ² a Isireliba wooda yeniba s̄əwə a n̄e, goo ù n Yinni Gusunən wooda gaa tora u kun yē, wee ye u koo ko.

³ Ñ n yāku kowon na u tora, ma win tora te, ta Isireliba kpuro torasia, u koo ka ketē kinē kpembu nawa ge ga ñ alebu gaa m̄, u go u ka win tora ten suuru wa. ⁴ U koo ka ketē ye dawa Yinni Gusunən kurun kənnəwə, kpa u win nōma sōndi yen wiru wəllə u sere ye saka Yinni Gusunən wuswaa. ⁵ Yen biru kpa u yen yem sua u ka da kuu ten s̄əwə. ⁶ U koo ka mu win niki bia dekawa, kpa u mu yēka nən nəba yiru kuu ten beku kare ten bera gia Yinni Gusunən wuswaa. ⁷ Yen biru u koo yem m̄e yēka kpakoro tèn mi ba ra turare d̄d̄o doken k̄ānə te ta wāa kuu ten s̄əwə, kpa u m̄en sukum wisi yāku yerun temə

te ta wāa kuu ten kǎnnǎwǎ. ⁸ U koo yaa yen gum kpuro wuna mē mu wāa bǎsǎ yānu sǎw, ⁹ ka yen gabu swii, ka gum mē mu gabu swii yi wukiri yēsi yēsikaǎ, ka buro ge ga woru wukiri, ge ba koo wīa ka gabu swii sannu. ¹⁰ Ye ba ra wīe bǎ n siarabun yākuru mǎ gesi, yera ba koo maa wīa yeni sǎw. Yen biru yāku kowo tǎnwerowa u koo ye dǎw doke yāku yerun wǎllǎ. ¹¹⁻¹² U koo ye ya tie kpuro gurawa u ka da sansanin biruǎ mi ba gǎsa ba n da yāku dǎw mwaararugirun torom kube. Miya u koo yen gǎna ka yaa ye ya tie kpuro dǎw doke torom mēn wǎllǎ, ka yen wiru ka yen wǎbunu ka yen bǎsǎ yānu.

2. Yāku te ba koo ko Isireliba kpuron torarun sǎ

¹³ Isireliba kpuro bǎ n Gusunǎn wooda gaa sara ba ñ ka baaru, ba torawa mi. ¹⁴ Adama bǎ n tuba ma ba torawa mi, ba koo naa kinē kpembu gowa bu ka ben tora ten suuru kana. Ba koo ka naa kinē te dawa Yinni Gusunǎn kurun kǎnnǎwǎ. ¹⁵ Kpa Isireliban wirugibu bu ben nǎma sǎndi naa yen wiru wǎllǎ kpa ben turo u ye saka Yinni Gusunǎn wuswaaǎ. ¹⁶ Yāku kowo tǎnwerowa u koo yen yem fiiko sua u ka da kuu ten mi. ¹⁷ Saa ye sǎra u koo yem mē deka ka win niki bia kpa u mu yēka nǎn nǎwba yiru kuu ten beku kare ten deedeeru. ¹⁸ Yen biru, kpa u maa kpakoro tēn mi u ra turare dǎw doken kǎanu yem yēka. Yem mē mu tie, kpa u mu wisi yāku yerun temǎ te ta wāa kuu ten kǎnnǎwǎ. ¹⁹ Yen biru u koo yaa yen gum kpuro sua u dǎw doke yāku yerun wǎllǎ. ²⁰ Nge mē u raa kua win tiin torarun sǎ, nge mēya u koo ko Isireliba kpuron tora ten sǎ kpa Gusunǎ u sere bu suuru kua. ²¹ Yen biru kpa u ka yaa ye ya tie da sansanin biruǎ kpa bu ye doke dǎw sǎw nge mē ba raa kua wi, yāku kowon torarun sǎ. Yāku te, ta sǎawa Isireliba kpuro bu ka ben torarun suuru wa.

3. Yāku te Isireliban wirugii u koo ko win torarun sǎ

²² Isireliban wirugii goo ù n Gusunən wooda gaa sara u ù ka baaru, u torawa mi. ²³ Adama ù n tuba ma u tora, boo kinera u koo go te ta ù alebu gaa mə u ka yāku ko. Kpa Gusunə u nùn win tora te suuru kua. ²⁴ Ù n ka boo ge na, u koo win nəma səndiwa boo gen wəllə kpa u gu saka mi ba ra yāku dḏə mwaararuginun yaa sake. Yāku te, ta sāawa torarun suurugiru. ²⁵ Yāku kowo wi, u koo ka win niki bia yem mə deka kpa u mu yēka yāku yerun kāanu sə. Yem mə mu tie, kpa u mu wisi yāku yee ten temə. ²⁶ U koo yaa yen gum kpuro suawa u dḏə doke nge mə ba ra siarabun yāku ko. Nge meya yāku kowo tənwero wi, u koo ko u ka wirugii win torarun suuru kana. Saa ye sə, Gusunə u koo nùn tu suuru kua.

4. Yāku te ba koo ko tən diron torarun sḏ

²⁷ Tən diro goo ù n Gusunən wooda gaa sara u ù ka baaru, u torawa mi. ²⁸ Adama ù n tuba ma u torawa, boo niu ge ga ù alebu gaa məwa u koo ka yāku ko Gusunə u ka nùn win toraru suuru kua. ²⁹ U koo win nəma səndiwa boo gen wiru wəllə kpa u gu saka mi ba ra yāku dḏə mwaararugirun yaa sake. ³⁰ Yen biru, yāku kowo u koo na u yem mə deka ka win niki bia, kpa u mu yēka yāku yerun kāanə, kpa u yem mə mu tie wisi yāku yee ten temə. ³¹ Yen biru, ba koo yaa yen gum kpuro wāwa nge mə ba ra siarabun yākurugim wē. Kpa yāku kowo u mu dḏə meni, kpa men nuburu tu Yinni Gusunə dore. Nge meya yāku kowo wi, u koo ka toro wi suuru kana. Saa ye sə, Gusunə u koo nùn suuru kua.

³² Toro wi, ù n maa kīn na, u ka yā kpendu yāku ko, yā nira u koo ka na u go, te ta ù alebu mə, u ka win torarun suuru wa. ³³ Ù n kī u tu go, u koo win nəma səndiwa ten wiru wəllə kpa u tu saka mi ba ra yāku dḏə mwaararugirun yaa go. ³⁴ Yen biru yāku kowo u koo yem mə deka ka win niki bia u mu yēka yāku yerun kāanə. Yem

mε mu tie kpa u mu wisi sãa yee ten temɔ. ³⁵ Yen biru u koo yen gum wĩawa nge mε ba ra siarabun yākurugim wīε. Yāku kowowa u koo mε kpuro dɔɔ doke ka yāku dɔɔ mwaararugiru sannu. Nge mεya yāku kowo wi, u koo ko u ka toro wi suuru kana. Saa ye sɔɔra Yinni Gusunɔ u koo nùn win tora te suuru kua.

5. Tora bwese bwesekan yākunu

5

¹ Su tẽ nεε, goo u bɔrua ma u koo seeda di gãa ni u wan sɔɔ, adama u ñ gerua ye u wa, ñ kun mε ye u yẽ. Saa ye sɔɔ, yẽro u torawa mi.

² Su tẽ kpam nεε, goo u gãanu baba ye ya disi mɔ u kun ka baaru, aa, yaa sabe te ba ku ra din gora? Ñ kun mε gbeeku yaa ye ba ku ra din gora? Ñ kun mε yaa ye ya ra kabirin gora? Saa ye sɔɔ, yẽro u disi duurawa mi.

³ Su maa tẽ nεε, goo ù n win winsim baba wi u disi gεε mɔ yi yi koo nùn tia, n deema u ñ yẽ, ma u ra ye tuba, yẽro u torawa mi.

⁴ Toraru garu wee maa. Su tẽ nεε, goo u bɔrua u win winsim kɔsa kua ñ kun mε u nùn gea kua, u ñ bwisika, ù n deema gari yi, gari giriya u gerua, yẽro u torawa mi.

⁵ Goo ù n tora nin garu kua, u koo yen tuuba kowa.

⁶ Adama u sere tora ten suuru wa, u koo yãa niru ñ kun mε boo niu gowa u ka Yinni Gusunɔ yākuru kua. Yen biru yāku kowo u koo nùn suuru kanabun wororu koosi, kpa u sere win torarun suuru wa.

6. Bwēebwēebun toranun yākuru

⁷ Goo ù kun kpẽ u yãa niru ñ kun mε boo niu wa u ka torarun yākuru ko, u koo kpĩ u kparukonu yiru ñ kun mε totoberenu yiru kasu. Gunɔ gen teuwa ba koo ka torarun yākuru ko. Kpa bu maa ka teu geni yāku dɔɔ mwaararugiru ko. ⁸ Ba koo gina yāku kowo wi gunɔ ge

wēwa ge ba ka torarun suuru kanabu na mi, kpa u gen wīiru bua u kun sāsie. ⁹ Kpa u gen yem dēka u yēke yāku yerun nāo bōkaā, mē mu tie kpa u wisi ten temā. Ya ko n sāawa torarun yākuru. ¹⁰ Yen biru yāku kowo u koo gunā yiruse sua nge mē wooda ya gerua u ka yāku dōo mwaararugiru garu ko. Kpa u nūn suuru kanabun wororu koosi. Nge mēya Gusunā u koo ka yēro suuru kua.

¹¹ Goo ù kun kpē u kparukonu yiru ye wa, n̄ kun mē totoberenu yiru ye, u ka som buuru kilo nne na u ka yākuru ko kpa u ka win torarun suuru wa. Adama u ku mu gum doke, u ku maa mu turare doke, domi u ka mu nawa u ka win torarun suuru wa. ¹² U koo ka som mē dawa yāku kowon mi kpa yāku kowo wi, u men n̄m kure teeru sōka u dōo doke mi ba ra yāku dōo mwaararugiru ko. Som n̄m kure tee te, ta koo de Yinni Gusunā u n̄ yēro yaaye. Yāku tera ta koo de u win torarun suuru wa. ¹³ Saa ye sōo, yāku kowo wi, u koo wi u tora suuru kanabun wororu koosi. Kpa Gusunā u nūn win torarun suuru kua.

Kpa yāku kowo u mē mu tie sua win tiin sō, nge gberun dīanun yākunu.

Yāku ni ba ra ka toranu sōme

¹⁴ Yinni Gusunā u Mōwisi sōōwa u nēē, ¹⁵ goo ù n gāanu neni ni n weene u Yinni Gusunān wē, ma u n̄ yē ma Yinni Gusunāgina, wee ye u koo ko win tora ten sō. Kaa nūn yāa kineru te ta n̄ alebu gaa m̄n geeru burawa te u koo kasu u ka na u ka torarun sōmbun yākuru ko. Kaa ten gee te burawa ka sii geesun gobi yi ba ra di Yinni Gusunān kuu bekurugirō. ¹⁶ Kpa u ka gāa ni u neni mi na. Yen biruwa u koo maa ka nin bōnu nōobusen tia na. Yāku kowowa u koo ye wē. Yāku kowo wiya u koo nūn torarun yākuru kua, kpa u sere suuru wa.

¹⁷ Goo ù n Yinni Gusunān wooda gaa sara, baa u kun yē, u torawa mi. Yen torara ko n nūn wāsiwa. ¹⁸ Yen sō, u

koo ka yāa kineru te ta ñ alebu gaa mǎ dawa yāku kowon mi, win tora ten sǎ nge mē n weene u kǎsia. Kpa yāku kowo u nùn suuru kanabun wororu koosi. Saa ye sǎra Gusunǎ u koo nùn suuru kua. ¹⁹ Ya ko n sǎawa torarun sǎmbun yākuru. Domi yēro u Yinni Gusunǎ torariwa.

²⁰ Yinni Gusunǎ u kram Mǎwisi sǎǎwa u nē, ²¹ goo ù n win winsim weesu kua gǎa ni u nùn berusie sǎǎ, ñ kun mē u bǎkura, ñ kun mē u gbena, ñ kun mē u kawa, ²² ñ kun mē u gǎanu dǎba ma u siki, ñ kun mē u bǎri weesugii kua, ²³ tǎnu win bweseru u Yinni Gusunǎ torariwa mi. U koo gǎa ni u gbena mi wesia, ñ kun mē ni u kawa mi, ñ kun mē ye ba nùn berusia mi, ñ kun mē ye u dǎba ma u siki, ²⁴ ñ kun mē yèn bǎri u kua mi. Adama n ñ mǎ ye tǎna u koo wesia. U koo maa yen bǎnu nǎǎbusen tia kǎsiawa dǎma te u koo win torarun sǎmbun yākuru ko. ²⁵ U koo ka yāa kineru dawa yāku kowon mi, te ta gǎa nin gobin saka tura bu ka ye Yinni Gusunǎ yākuru kua. ²⁶ Yinni Gusunǎn wuswaǎra yāku kowo u koo nùn suuru kanabun wororu koosi. Yen biru Gusunǎ u koo yēro suuru kua, baa ñ n meren na win torara nē.

Yākunun woodaba

1. Yāku dǎǎ mwaararugii te yāku kowobu ba ko n da ko

6

¹ Yinni Gusunǎ u Mǎwisi sǎǎwa u nē, ² a Aroni ka win bibu wooda yeni wēeyǎ a nē, wee ye ya sǎa yāku dǎǎ mwaararugirun wooda.

Ten yāku yaa ya ko n wǎawa dǎǎ sǎǎ wǎku giriru, kpa bu ku de dǎǎ wi, u gbi sere yam mu ka sǎra. ³ Yen biru yāku kowo u koo win tako sebewa ka win sokoto kpiriru kpa u yāku dǎǎ mwaararugii ten torom gura u yi yāku yee ten bǎkuǎ. ⁴ Yen biruwa u koo win yāa ni pota kpa u

kpaanu doke u sere torom me sua u ka yari sansanin di. Kpa u ka mu da yam mi ba gɔsa men sɔ̄ u yi mi. ⁵ Dɔ̄o wi u mwaaramɔ̄ yāku yee ten mi, ba ñ koo de u gbi pai! Bururu baatere yāku kowo u ko n da tu dāa dokewa. Yen wɔllɔwa u koo yāku yaa sɔ̄ndi ka sere siarabun yāku gum. ⁶ Dɔ̄o u ko n wāawa yāku yee te sɔ̄ sere ka baadommaɔ̄, ba ñ koo de u gbi.

2. Yākuru te ba ra ko ka gberun dīanu

⁷ Yāku te ba ra ko ka gberun dīanun wooda wee.

Aronin biba ba ko n da ka tu de yāku yerɔ̄ Yinni Gusunɔ̄n wuswaaɔ̄. ⁸ Kpa ben wi u yākuru mɔ̄ dɔ̄ma te, u som nɔ̄m kure teeru sɔ̄ka me ba ka yākuru na me ba gum wisi, ka turare kpuro, kpa bu ye kpuro menna bu dɔ̄o doke kpa ten nuburu tu Gusunɔ̄ dore kpa u n yēro yaaye. ⁹⁻¹⁰ Som me mu tiara Aroni ka win biba ba koo me di. Yera ya ko n sāa begia yāku dɔ̄o mwaararugiru sɔ̄. Adama ba koo mu diwa Yinni Gusunɔ̄n kuu bekurugirun yaaraɔ̄. Ba ñ me pēɛ seeyatia dokemɔ̄. Ya sāawa nenem nge yāku te ba kua bu ka torarun suuru wan dīanu, ñ kun me te ba ra ka toraru sɔ̄men dīanu. ¹¹ Aronin bii tɔ̄n durɔ̄ baawurewa u koo dīa ni di. Yeni ya ko n sāawa wooda win bibun bweseru sɔ̄ sere ka baadommaɔ̄. Tɔ̄n tuko wi u koo nu baba kpuro u koo gbiwa.

¹² Yinni Gusunɔ̄ u kparam Mɔ̄wisi sɔ̄ɔ̄wa u neɛ, yāku te Aroni ka win bibu ba koo Yinni Gusunɔ̄ kua wee.

¹³ Bā n Aroni ka win bibu tusia mā ba kua nen yāku kowobu, saa dɔ̄ma ten diya ba ko n da som kilo ita ka yākuru ko tɔ̄o baatere, tia ka bɔ̄nu bururu, yoka maa tia ka bɔ̄nu. ¹⁴ Ba koo som me mɔ̄mwa buturu buturu, kpa bu me sɔ̄me siru sɔ̄ ka gum, kpa men nuburu tu ne, Yinni Gusunɔ̄ dore.

¹⁵ Yāku kowo wi ba gum tāre ba gɔsa Aronin bibu sɔ̄ u ka nùn kɔ̄sire ko, win tii u koo tu kowa. Ya ko n sāawa

wooda sere ka baadommaɔ nɛ, Yinni Gusunɔn sɔ. Ba koo som mɛ dɔɔ dokewa kpuro. ¹⁶ Yāku te yāku kowon tii u kua, ba koo de tu dɔɔ mwaarawa mam mam, ba ñ koo tu di.

3. Yāku te ba koo ko bu ka suuru kana

¹⁷ Yinni Gusunɔ u maa Məwisi sɔɔwa u nɛɛ, ¹⁸ a Aroni ka win bibu sɔɔwɔ a nɛɛ, yāku te ba koo ko bu ka suuru kanan wooda wee.

Yam mi ba ra yāku dɔɔ mwaararugirun yāku yaa sake, miya ba koo yāku tenin yaa saka. Ya ko n sāawa gāa dɛeranu. ¹⁹ Yāku kowo wi u koo yāku te ko wiya u koo ye di. U koo ye diwa yam dɛeramɔ, kuu ten yaaraɔ. ²⁰ Tɔn tuko wi u koo yāku yaa ye baba kpuro u koo gbiwa. Yāku yaa yen yem mù n wisi win yaberɔ u koo tu teawa yam dɛeram mi. ²¹ Bà n tu sawa wekeru sɔɔ te ba kua ka sɔndu, ba koo weke te kɔrawa. Ñ n maa weke te ba kua ka sii gandun na, ba koo tu teawa sã sã ka nim. ²² Yāku kowo tɔn durɔ baawurewa u koo kpĩ u tu di domi ta sãawa dĩa dɛeranu. ²³ Adama ba ñ koo torarun yāku yaa tem tèn yem ba ka dua sãa yerɔ. Ba koo ye dɔɔ dokewa yu dɔɔ mwaara mam mam.

4. Yāku te ba ra ko bu ka toraru sɔmɛ

7

¹ Yinni Gusunɔ u Məwisi sɔɔwa u nɛɛ, yāku te ba ra ko bu ka toraru sɔmɛn wooda wee.

Yāku te, ta ko n sãawa yāku dɛeraru. ² Mi ba ra yāku dɔɔ mwaararugirun yaa sake, miya ba koo maa ten yaa saka, kpa bu yaa yen yem yēka yāku yerun nɔɔ bɔkaɔ bu ka sikerena. ³ Yaan mi ba koo ka Yinni Gusunɔ yākuru kua wee, yera yen gum kpuro, ka yen siru ka bɔsɔ yānun gum, ⁴ ka yen gabu swii yiru, ka gum mɛ mu yi tēke yēsi yēsika, ka yen buro ge ga woru wukiri. ⁵ Yāku kowo u koo ye kpuro dɔɔ dokewa yāku yerɔ Yinni Gusunɔn sɔ. Yāku

te, ta sāawa te ta koo toraru sɔmɛ. ⁶ Yāku kowo tɔn durɔ baawurewa u koo tu di. Ba koo tu diwa yam dɛeramɔ domi ta sāawa dīa dɛeranu. ⁷ Yen wooda ye, ya sāawa tia ka torarun yākurugia. Yāku kowo wi u yāku te kua, wiya u yen yaa mɔ.

5. Ye ya ko n sāa yāku kowobugia

⁸ Goo ù n yāku dɔɔ mwaararugiru kua, yāku kowo wi u nùn tu kua wiya u ten gɔna mɔ. ⁹ Yāku te ba kua ka gberun dīanu ba wɔɔwawa? Aawo, ba sɔnwawa? Yāku kowo wi u tu kua wiya u tu mɔ. ¹⁰ Adama ni ba ka gum burina ka ni ba ñ yeesie, ba koo nu Aronin bibu bɔnu kuawa.

6. Siarabun yākuru

¹¹ Siarabun yākurun wooda wee.

¹² Goo ù n siarabun yākuru mɔ, u koo kira bwesenu ita kowa. U koo gbiikinu ko ka gum nu kun seeyatia mɔ, kpa u yirusenun som gum yēka nu kun seeyatia mɔ, kpa u itasenun som burina ka gum u sɔmɛ. ¹³ Kira nin biru, u koo pɛɛ ye ba seeyatia doke sosi mi, ka sere win siarabun yākunun yaa. ¹⁴ Ba koo yāku dīa nin baaniren sukum suawa wɔllɔ bu Yinni Gusunɔ sɔɔsi. Yera ya ko n sāa wi u yem yēkaginu. ¹⁵ Dɔma te ba siara bin yākuru kua, yen dɔma tera ba koo ten yaa di, ba ñ koo de ten yaa yu yam sāra.

¹⁶ Adama goo ù n yākuru kua u ka win nɔɔ mwɛeru yibia ñ kun mɛ win tii ù n gɔru doke u ka nɛ, Yinni Gusunɔ kɛru wɛ, u koo kpī u ten yaan sukum di yen tɔɔ te, kpa u sukum yi sere sisiru. ¹⁷ Adama yà n maa wure ya tiara sɔɔ itaseru ba koo ye dɔɔ meniwa. ¹⁸ Goo ù n siarabun yāku yaa ye ya tiara sere sɔɔ ita tema, Gusunɔ kun maa yēron yāku te mwaamɔ. U win yākuru garisiwa mi kam domi yaa ye, ya disu duura. Wì u maa ye tema, yēro u torawa mi. ¹⁹ Meya

bà n maa ka yāku yaa gāanu baba ni nu disi mə, ba koo ye dǎw meniwā, ba ñ ye dimə.

Wi u kun disi mə, wiya koo yāku yaa tem,²⁰ adama goo ù n wāa disi gɛɛ sɔɔ u ka siarabun yākuru dimə te ba Yinni Gusunə kua, ba koo yēro girawa win təmbun suunu sɔɔn di.²¹ Goo ù n maa tɔnu baba wi u disi mə, ñ kun mɛ yaa gaa ye ya sāa seseru, ñ kun mɛ gāanu ganu ni nu disi mə, ma u ka siarabun yākuru di te ba Yinni Gusunə kua ba koo yēro girawa win təmbun suunu sɔɔn di.

Wooda Isireliban sɔ

²² Yinni Gusunə u maa Məwisi sɔwə u nɛɛ,²³ a Isireliba sɔwə a nɛɛ, bu ku yaa gaan gum di nge yāaru ñ kun mɛ ketɛ, ñ kun mɛ boo. Bu ku yen gaan gum di.²⁴ Sabe te gbeeku yaa ya go, ñ kun mɛ te ta gu, i ko i kpī i ka ten gum gāanu ko. Adama i ñ mu dimə.²⁵ Goo ù n yākurun yaan gum di mɛ ba ka Yinni Gusunə yāku dǎw mwaararugiru kua, ba koo yēro girawa wigibun suunu sɔɔn di.²⁶ I ku gunə gagun yem di ñ kun mɛ yaa gaa, baa mi i da kpuro.²⁷ Wi u mu di, ba koo yēro girawa win təmbun suunu sɔɔn di.

²⁸ Yinni Gusunə u Məwisi sɔwə u nɛɛ,²⁹ a Isireliba wooda yeni wɛɛyɔ a nɛɛ, goo ù n nɛ Yinni Gusunə siarabun yākuru kuamme, u koo wunawa ye ya sāa negia.³⁰ Win tiywa u koo ka nɛ, Yinni Gusunə yen gum ka yen guro guroru naawa u kpara nen wuswaaɔ.³¹ Yāku kowowa u koo yen gum mɛ dǎw doke yāku yerɔ. Adama yaa guro guro te, ta ko n sāawa Aroni ka win bibugiru.³² Yāku yaa yen nɔmu nɔm geuguu ga ko n maa sāawa Aroni ka win bibuguu.³³ Yaa nɔmu ge, ga ko n sāawa Aronin biiguu wi u yem yēka ma u yaa gum mɛ doke yāku yerɔ.³⁴ Yaa nɔmu ge, ge ba man sɔɔsi, ka yen guro guro te ba kpara nen wuswaaɔ sanam mɛ ba siarabun yākuru mɛ mi, yera ya ko n da n sāa Aroni ka win bibugia sere ka baadommaɔ.

³⁵ Yāku dǎo mwaararuginu sǎo, yeniwa ya ko n sǎa Aroni ka win bibugia dǎma tèn di ba koo bu gum tāre bu ka ko yāku kowobu. ³⁶ Wooda yera Yinni Gusunǎ u Isireliba wēemǎ bu ka Aroni ka win bibu yaa ye wē saa dǎma tèn di ba bu gum tāre bu ka ko yāku kowobu. Ba ko n da bu ye kuewa sere ka ben bibun bweserǎ.

³⁷ Nge meya ba ko n da ko bà n yāku dǎo mwaararugiru mǎ, ñ kun me bà n yākuru mǎ ka gberun dīanu, ñ kun me bà n torarun yākuru mǎ, ñ kun me bà n yākuru mǎ te ba ra ka toraru sǎme, ñ kun me te ba ra ko bu ka tǎnu gum tāre u sere sǎmburu tore, ñ kun me bà n siarabun yākuru mǎ. ³⁸ Yinni Gusunǎwa u Mǎwisi wooda yeni wē gbaburǎ, Sinaim guurǎ, tǎo te u bu wooda wē bu ka nùn yāku kua.

BA YĀKU KOWO GBIKOBU TUSIA KA WORORU

Woro te ba koo ko yāku kowobun sǎ bu sere sǎmburu tore

8

¹ Yinni Gusunǎ u Mǎwisi sǎǎwa u nεε, ²⁻³ a Aroni ka win bibu sokuo Yinni Gusunǎn kurun kǎnnǎwǎ. Kpa a de bu ka ben yāku yǎnu na ka gum me ba ra gǎanu tāre bu ka nu gǎsi Yinni Gusunǎn sǎ ka naa kine te ba koo ka torarun yākuru ko ka yǎa kinenu yiru ka bire te ta pēε mǎ ye ba ñ seeyatia doke. A maa Isireliba kpuro mennǎ mi.

⁴ Ma Mǎwisi u Yinni Gusunǎn gari yi wura u Isireliba kpuro mennǎ sǎa yee ten kǎnnǎ mi. ⁵ Ma u bu sǎǎwa u nεε, wee ye Yinni Gusunǎ u gerua su ko. ⁶ Ma u dera Aroni ka win bibu ba na u bu wobura. ⁷ Ma u Aroni win tako sebusia ka sēkatia ye, ka yabe boogugii te, ka yabe tarakpe ge, ge u gbinisi yabe boogugii te sǎo ka gen sēkatia. ⁸ Ma u bǎo bara ye sǎndi win tororu wǎllǎ. Ma u urimu ka tumimu doke bǎo bara yen sǎǎwǎ. ⁹ Ma u dawani ye bǎkua win

wirɔ. Ma u wuran batani ye mani nge mɛ Yinni Gusunɔ u nùn sɔɔwa.

¹⁰ Mɔwisi u gum mɛ sua u sãa yee te yɛka ka ten dendi yãnu kpuro, ma ta kua nenem Yinni Gusunɔn sɔ. ¹¹ Ma u mu yɛka nɔn nɔɔba yiru yãku yerun wɔllɔ, ka ten dendi yãnɔ ka boo sii ganduguu ge, ka gen yɔratiiyɔ, ye kpuro ya n ka sãa Gusunɔn kuu bekurugirugia. ¹² Ma u Aroni gum mɛ tãre wirɔ u ka nùn wuna nenem u ko yãku kowo. ¹³ Yen biru Mɔwisi u maa Aronin bibu soka u bu takoba dokea ka sɛkatii ka furusu nge mɛ Yinni Gusunɔ u nùn sɔɔwa.

¹⁴ Mɔwisi u maa ka naa kineru na te ba koo ka torarun yãkuru ko. Ma Aroni ka win bibu ba ben nɔma sɔndi naa kinɛ ten wiru wɔllɔ. ¹⁵ Ma Mɔwisi u ye saka u yen yem deka ka win niki bia u tɛeni yãku yerun kãanu wɔllɔ ka sere maa ten nɔɔ bɔkaɔ u ka sikerena. Nge mɛya u ka kuu te deerasia. Ma u maa yem yɛka kuu ten temɔ. Nge mɛya u ka kuu te kua nenem tɛn mi ba ko n da toranun yãkuru ko. ¹⁶ Ma u yen gum mɛ sua mɛ mu bɔsɔ yãnu tɛke ka yen buro ge ga woru wukiri ka yen gabu swii yiru ye, ka yin gum sannu. Ye kpurowa u dɔɔ doke yãku yerun wɔllɔ. ¹⁷ Adama u naa kinɛ ten tii ka ten bisu ka ten gɔna yarawa tɔɔwɔ u dɔɔ doke nge mɛ Yinni Gusunɔ u nùn sɔɔwa.

¹⁸ U maa ka yãa kineru na yãku dɔɔ mwaararugirun sɔ. Ma Aroni ka win bibu ba ben nɔma sɔndi yãa ten wiru wɔllɔ. ¹⁹ Ma Mɔwisi u tu saka u ten yem yɛka u ka yãku yee ten nɔɔ bɔka sikerena. ²⁰ Ma u yãa ten yaa bɔɔra, yen biru u ten wiru dɔɔ doke ka ten gum ka yaa ye u murura mi. ²¹ Ma u ten nuki ka ten kɔri tea ka nim. Ma u yãa kinɛ ten yaa doke dɔɔ sɔɔ yãku yeru wɔllɔ u ka yãku dɔɔ mwaararugiru kua nge mɛ Yinni Gusunɔ u gerua. Ma yãku ten nubura Yinni Gusunɔ dore.

²² Yen biru u maa ka yãa kineru yiruse na te ba koo ka Aroni ka win bibu tusia ma ba sãa yãku kowobu. Aroni

ka win bibu ba ben nōma sōndi yāa ten wiru wōllō. ²³ Ma Mōwisi u tu saka, u ten yem sua u tēeni Aronin soo nōm geuguuō ka nōm geun niki bii bakao ka maa win nōo nōm geuguun niki bii bakao. ²⁴ Ma u maa Aronin bibu soka u bu yaa yem mē tēeni ben soo nōm geugiso, ka maa nōm geun niki bii bakanō ka ben naa nōm geugisun niki bii bakanō. Ma u yem mē mu tie yēka yāku yee ten nōo bakao. ²⁵ Ma u yen gum sua ka yen siru ka yen nukin gum ka yen buro ka yen gabu swii ka sere yen nōm geu. ²⁶ Ma u pēe sua bireru sōo ye ba ñ seeyatia doke ka kira te ba kua ka gum ka sere maa kira sōndanu. Ma u ye kpuro sōndi yaa gum men wōllō ka yāa nōmu gen wōllō. ²⁷ Yen biru u ye Aroni ka win bibu wē. Ma u nēe, bu ye Yinni Gusunō wēeyō. Kpa bu ye sōōsi beri berika. ²⁸ Yen biru u ye kpuro mwa ben nōman di u dōo meni yāku dōo mwaararugii ten wōllō. Ma yen nubura Yinni Gusunō dore. Nge mēya ba ka Aroni ka win bibu wuna nenem. ²⁹ Ma Mōwisi u yāa ten guro guroru sua u tu sōōsi beri berika Yinni Gusunōn wuswaaō. Ma ta kua Mōwisigiru nge mē Yinni Gusunō u nūn sōōwa.

³⁰ Mōwisi u gum mē sua ka yem fiiko mē mu wāa yāku yeru wōllō, ma u mu Aroni yēka ka win sāa yānō ka sere maa win bibun wōllō ka ben sāa yānu sōo. Nge mēya u ka ye kpuro dēerasia u yi nenem.

³¹ Ma Mōwisi u Aroni ka win bibu sōōwa u nēe, i yāku yaa ye saawo Yinni Gusunōn wuswaaō. Miya i ko i ye di ka pēe ye ya wāa bire te sōo. Bēeya i ko ye di nge mē Yinni Gusunō u gerua. ³² Yaa ka pēe ye ya tiara, i ko ye kpuro dokewa dōo sōo yu dōo mwaara. ³³ I ko i n wāawa kuu ten kōnnō mi sere sōo nōōba yiru. I ñ yariō min di. Domi sōo nōōba yiruwa i ko i ko ba n bēe tusiamō. ³⁴ Yinni Gusunōwa u yenin wooda wē i n da ko nge mē i wa sa kua giso i ka bēen toranun suuru wa. ³⁵ Ñ n men na, i ko i sinawa kuu ten kōnnō mi sere sōo nōōba yiru, wōkuru ka

sǎo sǎo. Kpa i win woodaba mem nǎowa i ku ra ka gbin sǎ. Wooda be Yinni Gusunǎ u man wě bera mi.

³⁶ Ma Aroni ka win bibu kpuro ba kua ye Yinni Gusunǎ u bu yiire saa Mǎwisin min di.

Aroni ka win bibu ba sǎmburu torua

9

¹ Sǎo nǎoba itase, Mǎwisi u Aroni ka win bibu soka ka sere Isireliban guro gurobu. ² U Aroni sǎowa u nɛɛ, a naa kinɛ kpendu suo a ka yǎkuru ko wunen torarun sǎ, kpa a yǎa kinɛru kasu a ka yǎku dǎo mwaararugiru ko. A ñ kaa de yen gaa ya n alebu mǎ. Kpa a ka ye kpuro Yinni Gusunǎ yǎkuru kua sǎa yerǎ. ³ Yen biru kaa Isireliba sǎ a nɛɛ, bu boo kinɛru suo ben torarun yǎkurun sǎ ka naa buu ka yǎaru ye kpuro ya n wǎo tia tia mǎ, kpa ya kun alebu gaa mǎ. Ba koo ka ye yǎku dǎo mwaararugiru kowa. ⁴ Kpa a maa ka naa kinɛru ka yǎa kinɛru na bu ka siarabun yǎkuru ko Yinni Gusunǎn mi, ka som mɛ ba bura ka gum. Domi Yinni Gusunǎ u koo bɛɛ kure mi gisǎ.

⁵ Ba ka ye kpuro na kuu ten mi ye Mǎwisi u bikia. Ma be kpuro ba na Yinni Gusunǎn wuswaaǎ. ⁶ Mǎwisi u nɛɛ, i koowo ye Yinni Gusunǎ u gerua. Kpa u de win yiiko yu bɛɛ kure.

⁷ Mǎwisi u Aroni sǎowa u nɛɛ, a susima yǎku yeru mini, kpa a wunen tiin torarun yǎkuru ko ka yǎku dǎo mwaararugiru. Yen biru kpa a maa wunen tǎmbu Isireliban toranun yǎkuru ko nge mɛ Yinni Gusunǎ u gerua.

⁸ Ma Aroni u susi yǎku yee ten bǎkuǎ. Ma u naa kinɛ kpɛm te go win torarun sǎ. ⁹ Ma win biba nùn yen yem wě. Ma u mu dɛka ka niki bia u tɛeni sǎa yerun kǎanu sǎo, ma u mɛ mu tie wisi yǎku yee ten temǎ. ¹⁰ Yen biru u yaa yen gum sua u dǎo doke ka yen gabu swii yiru ka yen buro ge

ga woru wukiri nge me Yinni Gusunō u gerua. ¹¹ Adama yen yaa ka yen gōna, tōwōwa u da u ye dōo doke.

¹² Yen biru Aroni u yāa te saka bu ka yāku dōo mwaarugiru ko. Ma win biba ten yem sua ba nūn wē. Ma u mu yēka u ka yāku yee ten nōo bōka sikerena. ¹³ Yen biru ba yāa ten yaa bōra ba Aroni wē ka ten wiru. Ma u ye kpuro dōo doke. ¹⁴ U ten nuki tea ka ten kōri u sōndi yāku dōo mwaarugii ten wōllō u dōo doke.

¹⁵ Yen biru u Isireliban yākunu kua. U boo ge saka ge ba koo ka yākuru ko tōmbun toranun sō ma u kua nge me u raa yāku gbiikii te kua ka naa kinē kpembu ge. ¹⁶ Yen biru u yāku dōo mwaarugiru kua nge me wooda ya gerua. ¹⁷ Ma u gberun dīanu sua u ka yākuru kua. U som nōm kureru sua u dōo doke yāku yerun wōllō bururu baateren yāku dōo mwaarugii te baasi. ¹⁸ U ketē ye ka yāa kinē te saka ba ka siarabun yākuru kua Isireliban sō. Ma win bibu ba nūn yen yem wē u ka mu yēka yāku yerun nōo bōkaō u ka sikerena. ¹⁹ Ma ba maa nūn ketē yen gum wē ka yāa ten siru ka maa ten gum me mu ten bōsō yānu tēke ka sere maa ten gabu swii ka maa ten buro ge ga woru wukiri. ²⁰ Ma u yaa yen gum sōndi yen guro gurorun wōllō. Yen biru u gum me dōo doke yāku yeru wōllō. ²¹ Ma Aroni u yaa yen guro guro ni sua ka yen nōm geu ge, u sōsi beri berika Yinni Gusunōn wuswaaō nge me Mōwisi u gerua.

²² Sanam me Aroni u toranun yākunu ka yāku dōo mwaaruginu ka siarabun yākunu kua u kpa, yera u nōma sua wōllō u Isireliba domaru kua. Yen biru u sara yāku yerun di.

²³ Mōwisi ka Aroni ba dua kuu ten mi. Ye ba yara, ma ba tōmbu domaru kua. Saa yera Yinni Gusunō u bu win yikon girima sōsi. ²⁴ Ma dōo yari yara win wuswaan di yi da yi yāku dōo mwaarugii te mwa ka yāku ni nu tien

maa kpĩ i wunana ye ya dɛere ka ye ya ñ dɛere. Meya i ko i maa kpĩ i Isireliba Gusunɔn woodaba kpuro sɔ̄si ye u Mɔwisi wɛ̄. Yeni ya ko n sãawa wooda sere ka bɛɛn bibun bweserɔ.

Wooda ye ba yi yãku dīanun sɔ̄

¹² Mɔwisi u Aroni ka win bibu yiru be ba nùn tie, Eleasaa ka Itamaa sɔ̄wa u nɛɛ, i som mɛ suo mɛ ba ka yãkunu kua mu tiara. Kpa i ka mu pɛɛ ko ye i kun seeyatia doke. Kpa i ye di yãku yerun bɔkuɔ. Domi nu kuawa mi dīa dɛɛranu.

¹³ I ko ye diwa yam dɛɛram sɔ̄. Yera ya ko n sãa wunɛ ka wunen bibugia nge mɛ Yinni Gusunɔ u man sɔ̄wa.

¹⁴ Meya wunɛ ka wunen bii tɔn durɔbu ka tɔn kurɔbu i ko i yaa nɔmu ge ba kpara mi di ka guro guro te ba sɔ̄si beri berika Yinni Gusunɔn wuswaaɔ. Yera ya ko n sãa wunɛ ka wunen bibugia Isireliba bà n siarabun yãkuru kua. ¹⁵ Isireliba ba ko n da ka yen nɔmu ge ka guro guro te nɛwa ka sere maa yaa gum mɛ ba ra dɔ̄ doke yãku yerun wɔllu mi. Bà n ye kpuro sɔ̄si beri berika ba kpa, ya koo kowa wunɛ ka wunen bibugia. Ya ko n sãawa wooda sere ka baadommaɔ nge mɛ Yinni Gusunɔ u gerua.

¹⁶ Yera Mɔwisi u torarun yãku boo ge bikia. Adama u deema ba gu dɔ̄ meni. Yera u ka Aronin bibu yiru Eleasaa ka Itamaa mɔru bara u nɛɛ, ¹⁷ mban sɔ̄na i ñ boo gen yaa temɛ Yinni Gusunɔn kuru mini. Domi ga sãawa dīa dɛɛranu. Yinni Gusunɔ u bɛɛ gu wɛ̄wa i ka Isireliba kpuron toranun yãkuru ko. ¹⁸ Adama i ñ ka gen yem duume Yinni Gusunɔn kuu ten sɔ̄wɔ. N deema i ko i raa gen yaa temwa kuu ten mi nge mɛ Yinni Gusunɔ u man sɔ̄wa.

¹⁹ Aroni u Mɔwisi sɔ̄wa u nɛɛ, a yɛ̄ ye n man deema sanam mɛ Isireliba ba Yinni Gusunɔ yãkuru kua ben toranun sɔ̄ ka maa yãku dɔ̄ mwaararugiru. Yen dɔma

te, nà n torarun suurun yāku ten yaa di, ya koo Gusunə dore? Aawo! Ya n̄ Gusunə doremə.

²⁰Ma Aronin wisi bi, bu Məwisi dore.

YE YA DƏERE KA YE YA N̄ DƏERE

Yaa ye ya s̄a seseru

11

¹Yinni Gusunə u Məwisi ka Aroni s̄əwə u n̄e, ²bu Isireliba s̄əwə bu n̄e, ȳe yi ba koo kp̄i bu di wee. ³Ba koo kp̄i bu yaa di ye ya naa kaburosu mə ma ya ra tuka ko. ⁴Adama ba n̄ ȳe dimə yi yi ra tuka ko t̄ona ma yi n̄ naa kaburosu mə. Nge meya ba n̄ yooyoo temmə ȳen s̄ə ga n̄ naa kaburosu mə baa m̄e ga ra tuka ko. Ba koo gu garisiwa yaa disigia. ⁵Ba n̄ koo yaa ye ba m̄ə damaa* tem baa m̄e ya ra tuka ko ȳen s̄ə ya n̄ naa kaburosu mə. ⁶Meya ba n̄ koo maa wukun yaa tem domi ga n̄ naa kaburosu mə baa m̄e ga ra tuka ko. Ba koo gu garisiwa yaa disigia. ⁷Meya ba n̄ koo maa kurusə di. Ga naa kaburosu mə adama ga ku ra tuka ko. Ba koo gu garisiwa yaa disigia. ⁸Bu ku ȳe yi di, bu ku maa yin gonu baba. Ba koo yi garisiwa disigii.

⁹Ȳe yi yi maa w̄a daanə ka nim w̄kuə, yi yi w̄a nim s̄ə gesi kpuro yi ba koo di wee. Yiya yi yi k̄̄eritii mə ka kokosu sannu. ¹⁰Adama yi yi kun k̄̄eritii mə ka kokosu sannu, ba koo yi garisiwa disigii. ¹¹Ba n̄ koo yi di. Meya bu ku maa yin gonu baba. ¹²Ȳe yi yi gesi w̄a nim w̄kuə s̄ə, ka daanə, ma yi n̄ k̄̄eritii ka koko si mə, ba koo yi garisiwa disigii.

¹³Gunəsu s̄ə, si ba koo garisi disigisu wee, siya gunə bakeru ka sere maa si su ra sw̄e di ka si su ra yaa di ¹⁴ka yaberekunu ka sere si su ka nu ween̄ ¹⁵ka

* ^{11:5} damaa - Damaa ye, ya ka saataburu ween̄.

gbanamgbaanu ka maa si su ka nu weene ¹⁶ ka taataanu ka booro ka sere si su ka su weene ka kasa ka si su ka ye weene, ¹⁷ ka booro bweseru garu ka nim kpakpaye, ka booro dāa kōru ¹⁸ ka guno gbamgbayaku ka guno si su ra swēe din bweseru ¹⁹ ka swāa wīaku ka si su ka ye weene ka kō.

²⁰ I ku maa kākāmii ni nu kasa ka naasu mō di. ²¹ Adama ni sō, i ko i kpī i di ni nu ra yōku tem sō ²² nge twea ka gbō ka ni nu ka ye weene. ²³ Adama ni nu tie nu kasa ka naasu mō mi, i ku nu di.

Ye ya ra tōnu ko disigii

²⁴ Yee gee wāa yin goru tōnu ù n baba u koo ko disigii. U ko n disi mōwa sere ka tō ten yoka. ²⁵ Wi u yin goru sōwa, u koo win yānu teawa. Kpa u n wāa disi sō sere ka yoka. ²⁶⁻²⁸ Yee yi i ko i garisi disigii yi wee. Yiya yi yi ñ naa kabirusu mō ka yi yi ku ra tuka ko ka sere yi yi naasu nne mō yi siimō ka naa sēnu. Wi u yin gaa baba u disi duurawa mi sere ka tō ten yoka. Wi u maa yin goru sōwa u koo win yānu teawa kpa u n disi mō sere ka tō ten yoka.

²⁹ Yee yi yi kabirimō sō wee yi i ko i garisi disigii. Yiya guno yantaru ka guno kiikiiru ka deba ka ye ya ka ye weene kpuro ³⁰ ka duurubeku ka sureru ka korombōru ka sokoro ka suno naki. ³¹ Yi kpurowa i ko i garisi disigii yee yi yi kabirimō sō. Wi u yin gaan goru baba u ko n disi mōwa sere ka tō ten yoka. ³² Yin gaan goru tō n wari dendi yānu sō ni ba kua ka dāa ñ kun me ka bekuru ñ kun me ka gona ñ kun me ka saaki, dendi yā ni, nu disi duurawa mi. Ba koo nu dokewa nim sō sere ka tō ten yoka. Yen biru nu sere deera. ³³ Yen gaa yā n wekeru garu wari te ba kua ka sōndu, ye ya wāa mi sō kpuro ya disi duurawa mi. Ba koo weke te kōrawa. Bā n nim doke weke te sō, ma nim me, mu tāra dīanu sō ñ kun

mε n̄rura gaa s̄ə, ba koo ye kpuro garisiwa disi. ³⁴ B̄a n̄ nim doke weke te s̄ə, ma nim mε, mu d̄āare d̄ānu s̄ə n̄ kun mε n̄rura gaa s̄ə, ba koo ye kpuro garisiwa disi baa n̄ n̄ weke tere s̄ə n̄ na ya w̄ā. ³⁵ Mi yaa yen goru ta w̄ari kpuro gesi, doo koo yer̄ n̄ kun mε p̄ē w̄ə yer̄, ba koo ye kpuro k̄sukuwa. Domi ye kpuro ya disi duurawa mi. ³⁶ Yaa goo te, t̄a n̄ w̄ari d̄ək̄ s̄ə n̄ kun mε daar̄, i n̄ ko i nim mε garisi disi. Adama wi u tu baba u disi duurawa. ³⁷ T̄a n̄ w̄ari d̄ā bwese te ba koo duure s̄ə, d̄ā bwese te, ta n̄ disi duure. ³⁸ Adama b̄a n̄ daa d̄ā bwese te wasan na bu ka di, ta disi duurawa mi.

³⁹ Yaa ye ba ra di ȳa n̄ ka tii gu, wi u yen goru baba, yēro u disi duurawa mi sere n̄ ka ko t̄ə ten yoka. ⁴⁰ Wi u yen yaa tema n̄ kun mε u yen goru s̄əwa, u koo win ȳānu teawa kpa u n̄ disi m̄ sere ka t̄ə ten yoka.

⁴¹ I ku yē yi yi kabirim̄n yaa tem ⁴² ka yi yi ra ka nukuru s̄i ka yi yi kabirim̄ ka naasu n̄ n̄ kun mε yi yi naa dabinu m̄. I ko ye kpuro deriwa mam mam. ⁴³ I ku de yē yin bweseru yi bē ko disigibu. ⁴⁴ Domi nε Gusun̄ na s̄āwa bēen Yinni. I ko i tii d̄ērasia kpa i n̄ d̄ēre. Domi na s̄āwa D̄ēro. Yen s̄na i n̄ ko i tii disi doke ka yē yi yi kabirim̄. ⁴⁵ Nena na bē yarama Egibitin di na n̄ ka s̄ā bēen Yinni. Yen s̄, i de i n̄ d̄ēre. Domi na d̄ēre.

⁴⁶ Wooda yeni kpurowa na yi yē kpuron s̄ ka gun̄su ka yē yi yi w̄ā nim̄ ka sere yi yi kabirim̄. ⁴⁷ Yera ya koo de i n̄ da yaa wunanε ye ba koo ka ȳkuru ko ka ye ba n̄ ka ȳkuru m̄. M̄ya maa ya koo bē s̄əsi yaa ye i ko i di ka ye i n̄ dim̄.

T̄ən kur̄ ù n̄ maran wororu

12

¹ Yinni Gusun̄ u M̄wisi wooda wē u n̄ε, ² a Isireliba s̄əw̄a a n̄ε, t̄ən kur̄ ù n̄ gura sua ma u bii t̄ən dur̄ mara, u ko n̄ disi m̄wa s̄ə n̄əba yiru nge sanam mε u yasa m̄.

³ Sǎo nǎaba itase, kpa bu win bii wi bango kua. ⁴ Adama kurǎ wi, u ko n wǎawa disi sǎo sǎo tɛna ka ita kɛam u sere dɛera yem mɛ u yarin sǎ marubun saa. U ku raa sǎa yǎnu ganu baba, u ku raa maa da Gusunǎn kuu bekurugirǎ sere tǎo te, tu ka turi.

⁵ Ñ n maa tǎn kurǎn na u mara, u ko n wǎawa disi sǎo alusuma yiru. Ya ko n sǎawa nge sanam mɛ u yasa m̀. Yen biru u koo kowa sǎo wata ka nǎaba tia u sere dɛera win yem mɛ mu yarin sǎ marubun saa.

⁶ Tǎn kurǎ wi u mara, win dɛerasiabun saa yà n tura, u koo ka yǎaru wǎo tiagiru nawa u ka yǎku dǎo mwaararugiru ko. Kpa u totobereru ñ kun mɛ kparuko sua u ka win torarun yǎkuru ko. ⁷ Yǎku kowowa u koo ka ye yǎkuru ko. Kpa u ǹn win torarun suuru kana. Saa ye sǎra u koo dɛera win yem mɛ mu yarin sǎ.

Wooda yeniwa nɛ, Yinni Gusunǎ na wɛɛmǎ tǎn kurǎ wi u bii maran sǎ.

⁸ Û kun yǎaru wa, u koo totoberenu yiru ñ kun mɛ kparukonu yiru kasu. Nin teuwa u koo ka yǎku dǎo mwaararugiru ko kpa u maa ka teu geni torarun yǎkuru ko. Yǎku kowowa u koo ǹn yǎku te kua. Saa ye sǎra u koo dɛera.

Gǎnan bararun wooda

13

¹ Yinni Gusunǎ u Mǎwisi ka Aroni sǎo wa u nɛɛ, ² goo ù n mǎsiru mǎ wasi sǎo, ñ kun mɛ debu, ñ kun mɛ bau kpiku ge ga ka bara disigiru weene, ba koo ka yɛro dawa yǎku kowo Aronin mi ñ kun mɛ win bibun turon mi. ³ Yǎku kowo wiya u koo bara te mɛeri. Û n deema bau ge, ga san kpikisu mǎ, ma ga wǎru mǎ, saa ye sǎra u koo gere ma yɛro u bara disigiru barǎ. ⁴ Û n maa bau kpiku gagu mǎ ma ga ñ wǎru mǎ, ma gen sansu kun buriri, yǎku kowo u koo ka yɛro dawa diru garu sǎo u kɛnusi sǎo nǎaba yiru.

⁵ Sḏo nḗba yiruse, yāku kowo ù n wa bau ge, ga ñ yabi, u koo maa nùn kenusiwa sḏo nḗba yiru. ⁶ Sḏo nḗba yiruse te, yāku kowo u koo maa nùn yarawa u mēeri. Û n deema ga ñ yabi baama, u koo yēro sōwa ma u dēere, ya sāawa debu, kpa u win yānu tea u dēera. ⁷ Amen biru, debu ye, yà n yabi gḗna ye sḗ, yēro u koo maa wurawa yāku kowo u nùn mēeri. ⁸ Yāku kowo wi, ù n nùn mēera ma u deema ya yabi win gḗna sḗ, u koo yēro sōwa ma u ñ dēere, u bara disigiru mḗwa.

⁹ Goo ù n bara disigiru barḗ, ba koo ka nùn dawa yāku kowon mi. ¹⁰ Yāku kowo wiya u koo nùn mēeri. Û n bau kpiku wa mi, ma bau gen sansu buriri, ma gḗna ye, ya boo kua, ¹¹ ya sāawa bara disigii te ta torumḗ yēron gḗna sḗ. Yāku kowo u koo yēro garisiwa disigii. U ñ maa nùn kenusimḗ. ¹² Adama yāku kowo ù n mḗsi mḗsiminu wa nu yabi yēron gḗna kpuro sḗ, saa win wirun di sere ka naasḗ, ¹³ u koo yēro garisiwa u dēere, domi win wasi kpuro yi burura. ¹⁴ Adama dḗma te ba boo swāḗ wa win wasi sḗ, ba koo nùn garisiwa disigii. ¹⁵ Yāku kowon tiiwa u koo nùn mēeri. Û n deema boo swāḗ u wāa mi, u koo nùn garisiwa disigii, domi ya sāawa bara disigiru. ¹⁶ Adama win wasi yi, yì n kḗsa, ma yi burura kpuro, u koo maa dawa u yāku kowo wa. ¹⁷ Yen biru, yāku kowo u koo ye mēeriwa. Û n wa ya burura, saa ye sḗ, u koo yēro garisiwa u dēere.

¹⁸ Goo ù n win bwisi kpaka sḗ ¹⁹ mḗsiru garu wa, ma u deema ta buriri, ñ kun mē ta sḗri, yēro u koo dawa u tii sḗsi yāku kowon mi. ²⁰ Yāku kowo wi, u koo nùn mēeriwa. Û n deema mḗsi te, ta wḗru mḗ, ma win wasin sansu su burura, saa ye sḗra yāku kowo u koo nùn garisi disigii. Bara disigira ta yarimḗ saa bwisi kpaka yen min di. ²¹ Adama yāku kowo ù n wa ma san kpikisu sari mḗsi ten wḗllḗ, yen biru mḗsi te, ta ñ wḗru mḗ, ma ta buriri

fiiko, u koo durɔ wi kenusiwa dirɔ sɔɔ nɔɔba yiru. ²² Məsi te, tà n gɔna yabi, yāku kowo u koo nùn garisiwa disigii domi bara disigira ta nùn deema. ²³ Adama məsi te, ta kun yabi, ta sāawa bwisi kpaka. Saa ye sɔɔ, yāku kowo u koo gere ma yēro kun disi mə.

²⁴ Goo ù n dɔɔ mwaara ma yen boo kpaka sɔɔ bau kpiku ga yara, ñ kun mə bau sɔɔ, yāku kowo u koo yēro məeriwa.

²⁵ Gen sansu sù n kua kpikisu ma wɔru ga sɔɔsire gɔna ye sɔɔ, saa ye sɔɔ bara disigira ta sɔɔsira mi. Yāku kowo u koo nùn garisiwa disigii. ²⁶ Adama yāku kowo ù n wa ma san kpikisu sari bau ge sɔɔ, ga ñ maa wɔru mə, ma ga buriri fiiko, u koo yēro kenusiwa dirɔ sɔɔ nɔɔba yiru.

²⁷ Sɔɔ nɔɔba yiruse te, u koo nùn məeri. Ù n wa bau ge, ga yabi win gɔna sɔɔ, u koo nùn garisiwa disigii. Ta sāawa bara disigiru. ²⁸ Adama bau ge, ga kun yabi, ma ga burura fem fem, dɔɔ mwaara kpaka yera. Saa ye sɔɔ, yāku kowo u koo nùn garisiwa u deere.

²⁹ Tɔn durɔ ñ kun mə tɔn kurɔ ù n bau gagu mə win wirɔ, ñ kun mə win tonkurorɔ, ³⁰ yāku kowo u koo gu məeriwa. Gà n wɔru mə ma gen sansu su ñ sinum mə, ma su swērama nge dɔm buuru, yāku kowo u koo yēro garisiwa disigii. Ya sāawa wii kpaka ye ya wāa wirɔ, ñ kun mə tonkurorɔ. ³¹ Yāku kowo wi, ù n wa ya wɔru mə, ma san wɔkusu sari, u koo yēro kenusiwa dirɔ sɔɔ nɔɔba yiru. ³² Sɔɔ nɔɔba yiruse te, u koo maa yēro məeriwa. Ù n deema wii kpaka ye, ya ñ yabi ma ya sansu mə si su ka dɔm buuru weene, ma su ñ wɔru mə, ³³ yēro u koo win sansu kɔniwa. Adama u ñ kpaka ye kɔnimɔ. Yen biruwa yāku kowo u koo maa nùn kenusi dirɔ sɔɔ nɔɔba yiru.

³⁴ Sɔɔ nɔɔba yiruse te, u koo ye məeriwa. Wii kpaka ye, yà kun yabi, ma ya ñ tīre ya gɔna kere, yāku kowo u koo nùn garisiwa u deere. U koo win yānu tea. Saa ye sɔɔ, u deerawa mi. ³⁵ Adama wii kpaka ye, yà n dākuru yabi,

yāku kowo u koo maa nùn mēeriwa. ³⁶ Û n wa ya yabi gōna ye sɔɔ, yāku kowo u ñ maa kasumɔ yēro ù n san dɔm buuru mɔ. U koo nùn garisiwa disigii. ³⁷ Wii kpaka ye, yà kun yabi, ma yen sansu tīra, yēro u bekurawa mi. U ñ maa disi mɔ. Yāku kowowa u koo gere ma u dēere.

³⁸ Tɔn durɔ goo ñ kun mē tɔn kurɔ goo ù n win gōna sɔɔ bau kpikisu wa, ³⁹ yāku kowowa u koo nùn mēeri. Û n bausu gasu wa si su ñ buriri sã sã, bau si, su ñ sē. U koo yēro garisiwa u dēere.

⁴⁰ Goo ù kun seri mɔ wirɔ, wii kpararugiiwa ba koo yēro garisi. U dēere wa mi. ⁴¹ Ñ n wuswaa gian na u ñ seri mɔ, yēro u sãawa wii kpararugii. Ka mē, yēro u dēere wa. ⁴² Adama wii kpara te sɔɔ, bau gagu gà n sɔɔsira ga sōri, bara disigira ta torumɔ mi. ⁴³ Yāku kowowa u koo gu mēeri. Û n deema wii kpara te, ta bau kpikisu mɔ su ka bara disigiru weene, wi u su mɔ mi, u bara disigiru barɔwa mi. U ñ dēere. ⁴⁴ Yāku kowo u koo nùn garisiwa disigii win wii bau gen sɔ.

⁴⁵ Wi u bara disigiru mɔ kpuro, u koo yānu dokewa ni nu gēere, u ku furɔ doke, kpa u win wuswaa wukiri kpa u n nɔɔguru sue u n mɔ, disigii, disigii. ⁴⁶ U ko n sãawa disigii sere win bara disigii te, tu ka kpe. Yen sōna u ko n wãa yeru mɔ bee tia u n ka tɔmbu desire.

Disi gɔmi yānu sɔɔ

⁴⁷⁻⁴⁹ Bà n disi gɔmi gē wa yi sōri ñ kun mē yi sã nge wuru biresu yānu ganu sɔɔ, ni ba kua ka yã sansu ñ kun mē kĩa si ba kua ka wēe dangii ñ kun mē yaa gōna, bau ge, yāku kowo u koo gu mēeriwa. ⁵⁰ Yāku kowo wi, ù n yã ni mēera u koo nu yiwa sɔɔ nɔɔba yiru. ⁵¹ Yen sɔɔ nɔɔba yiruse te, u koo wure u maa yã ni mēeriwa. Û n deema disi gɔmi yi, yi yabi baama, ma ba ñ kpē bu yi wĩa, saa ye sɔɔ, u koo nu garisiwa yã disiginu. ⁵² Saa ye sɔɔra yāku

kowo u koo yāa ni dǎo meni. Baa bà n nu kua ka wēsu ñ kun mε ka wēε damgii ñ kun mε ka yāa sansun wēε ñ kun mε ka mam gōna, ka mε, ba koo ye kpuro dǎo meniwa. Domi ba ñ kpē bu disi gōmi yi wīa. Dǎowa u koo ye go. ⁵³ Adama yāku kowo ù n wa gōmi yi, yi ñ yabi yāa ni sǎo, ⁵⁴ u koo de bu nu teawa kpa bu maa nu diru kenusi sǎo nǎoba yiru. ⁵⁵ Sǎo nǎoba yiruse te, u koo wure u maa nu mēeriwa. Û n deema disi gōmi yi ñ kōsa, yi ñ maa yabi, ba koo yāa ni garisiwa disiginu kpa bu nu dǎo doke. Domi disi gōmi yi, yi nu di biru ñ kun mε wuswaa. ⁵⁶ Adama yāku kowo ù n deema disi gōmi yi, yi burura, u koo ye wākawa yāa nin min di. ⁵⁷ Yen biru yi n maa wurama yāa ni sǎo, yi ko n sǎawa disi gōmi. Ba koo yāa ni dǎo meniwa.

⁵⁸ Bà n yānu ganu tea ni nu disi gōmi kpia, ma disi gōmi yi, yi wīara, ba koo wure bu maa nu teawa bu sere nu garisi nu dēere.

⁵⁹ Yeniwa ya sǎa disi gōmin wooda yi yi ra kpi yānu sǎo ye ba kua ka wēsu ñ kun mε ka wēε damgii ñ kun mε ka gōna. Wooda yera ya koo sǎosi yāa ni nu dēere ka ni nu kun dēere.

Wi u raa bara disigiru mǎn dēerasiabu

14

¹ Yinni Gusunǎ u Mǎwisi sǎowa u nεε, ² wee nge mε ba koo ka tǎnu dēerasia wi u raa bara disigiru mǎ. Ba koo ka nùn dawa yāku kowon mi, ³ kpa yāku kowo u ka nùn yari sansanin di u nùn mēeri. Û n deema u bekura, ⁴ yāku kowo u koo nùn sǎwa ye ba koo ka nùn dēerasia. U koo gunǎminu yiru sua ni ba ra ka yākuru ko ka sere dǎa ye ba mǎ sǎduru ka wēε wunǎmgii ka dǎa kiku gagun kǎasa ge ba mǎ isǎpu. ⁵ Yāku kowo u koo de bu gunǎ gen teu sakawa wekeru sǎo te ba kua ka sǎndu te ta nim gem mǎ. ⁶ Yen biru u koo gunǎ ge ga wasi mi, ka sǎdurun dǎa ye, ka

wēε wunəmgii yi, ka isəpun kāasa ye dokewa yem me səə, me ba wisi nim səə mi. ⁷ U koo ye yēkawa nən nəəba yiru wi ba koo dēerasian wəllə. Yen biru u koo nùn garisiwa u dēere kpa u gunə ge yōsu gu doona. ⁸ Wi u koo tii dēerasia, u koo win yānu teawa kpa u win sansu kəni, kpa u wobure nim səə. Saa ye səəra ba koo nùn garisi u dēere. Yen biru, u koo kpī u wurama sansaniə. Adama u koo kowa sōə nəəba yiru təwə u kun due win kuu bekurugirə. ⁹ Sōə nəəba yiruse te, u koo win sansu kəniwa ka win seri ka win toburu ka win nəni burosu. Ye ya sāa sansu kpuro gesi, u koo kəniwa. U koo maa win yānu teawa kpa u wobure u dēera.

¹⁰ Sōə nəəba itase, u koo yāanu yiru sua ni nu n̄ alebu mə ka yāa nii teeru wōə tiagiru ka som kilo nəəba nne me ba burina ka gum ka sere maa gum litirin bənu. ¹¹ Yāku kowo wi u koo tənu wi dēerasia u koo nùn tusia Yinni Gusunən wuswaaə kuu ten kənnəwə ka maa win yāku dīanu. ¹² Yāku kowo u koo yāa nin teeru suawa kpa u ka tu yākuru ko te ba ra ka toraru səme ka sere gum litirin bənu ye, kpa u ye kpuro sōəsi beri berika Yinni Gusunən wuswaaə. ¹³ Kpa u tu saka yam dēeram mi, mi ba ra torarun yākuru ka yāku dōə mwaararugirun yaa sake. Domi torarun yāku yaa ka ye ba ra ka toranu səmegia ya sāawa dīa dēeranu ni nu koo ko yāku kowoginu. ¹⁴ Yāku kowo u koo torarun yāku yaa yen yem sua u tēeni wi u dēerasiamən soo nəm geuguuə ka win nəm geun niki bia bakaə ka sere win nəə nəm geuguun niki bia bakaə. ¹⁵ Yāku kowo u koo maa gum litirin bənu ye wisiwa win nəm dwarun nəm wəəwə. ¹⁶ Kpa u ka win nəm geun niki bia gum me deka u mu yēka nən nəəba yiru Yinni Gusunən wuswaaə. ¹⁷ Yen biru, kpa u gum me mu tie tēeni wi u dēerasiamən soo nəm geuguuə ka maa win nəm geun niki bia bakaə ka win nəə nəm geuguun niki bia bakaə. U

koo mu tɛeniwa mi u raa yem mɛ doke. ¹⁸ Kpa u maa mɛ mu tie win nɔma sɔɔ doke yɛron wiru wɔllɔ kpa u nɔn dɛerasiabun wororu koosi Yinni Gusunɔn wuswaaɔ. ¹⁹ Kpa u nɔn torarun yākuru kua. Nge mɛya u koo ka nɔn dɛerasia. Yen biruwa u koo yāku dɔɔ mwaararugirun yaa go. ²⁰ Kpa u ye dɔɔ doke yāku yerɔ ka kɛnu. Nge mɛya u koo ka yɛro torarun yākuru kua kpa u dɛera.

Bwɛɛbwɛɛ wi u raa bara disigiru mɔn dɛerasiabun

²¹ Wi u bara disigiru mɔ ma u n̄ dam mɔ u ka yāku yaa saberu wa, yāa teera u koo kasu u ka yākuru ko te ta sāa torarun sɔmbugiru. Yāku kowo u koo ka tu suuru kanabun wororu ko Yinni Gusunɔn wuswaaɔ. Yen biru durɔ wi, u koo som kilo ita wɛ mɛ ba bura ka gum ka sere maa gum litirin bɔnu. ²² U koo maa ka kparukonu yiru na n̄ kun mɛ totoberenu yiru nge mɛ win waara nɛ. Ba koo gen teu go win torarun suurun sɔ. Kpa bu maa ka teu ge ga tie yāku dɔɔ mwaararugiru ko. ²³ Win dɛerasiabun sɔɔ itasera u koo ka ye kpuro yāku kowo naawa sāa yerun kɔnnɔwɔ Yinni Gusunɔn wuswaaɔ. ²⁴ Yāku kowo wi, u koo yāa te mwa ka gum litirin bɔnu ye, kpa u ye kpuro sɔɔsi beri berika Yinni Gusunɔn wuswaaɔ. ²⁵ Yen biru u koo yāa te saka kpa u ten yem sua u tɛeni wi u raa bara disigiru mɔn soo nɔm geuguuɔ ka win nɔm geun niki bia bakaɔ ka sere maa win nɔɔ nɔm geuguun niki bia bakaɔ. ²⁶ Yen biru yāku kowo wi, u koo gum mɛ wie win nɔm dwarun nɔm wɔɔrɔ. ²⁷ Kpa u ka win nɔm geun niki bia gum mɛ dɛka u yɛka nɔn nɔɔba yiru Yinni Gusunɔn wuswaaɔ. ²⁸ U koo maa gum mɛ tɛeni wi u raa bara disigiru mɔn soo nɔm geuguuɔ ka nɔm geun niki bia bakaɔ ka sere win nɔɔ nɔm geuguun niki bia bakaɔ. U koo mu dokewa mi u raa gesi yem tɛeni. ²⁹ Yen biru gum mɛ mu tie win nɔmaa, u koo mu wisiwa wi u raa bara disigiru mɔn wirɔ u sere nɔn dɛerasiabun wororu kua Yinni Gusunɔn wuswaaɔ. ³⁰ Yen

biru, u koo gunɔ gen teu go, gèn bweseru u wa. ³¹ Ba koo ka gen teu torarun suurun yākuru ko. Teu maa yāku dǎɔ mwaararugiru ka som mɛ, ka gum mɛ. Kpa yāku kowo wi, u wi u raa bara disigiru mǎ dɛɛrasiabun wororu kua Yinni Gusunɔn wuswaaɔ.

³² Wooda yeniwa wi u bara disigiru mǎ ma u ñ dam mǎ u koo swīi u ka dɛɛrasiabun yākuru ko.

Disi gǎmi dirun gani sǎɔ

³³ Yinni Gusunɔ u Mǎwisi ka Aroni sǎɔwa u nɛɛ, ³⁴ sanam mɛ i ko i du Kananin temǎ mɛ kon bɛɛ wɛ, nǎ n dera disi gǎmi yi kpia diru garu sǎɔ tɛ sǎɔ i wǎa, ³⁵ wi u dii te mǎ, u koo dawa u yāku kowo sǎ u nɛɛ, wee u gǎanu waamǎ win dirɔ nge disi gǎmi. ³⁶ Yāku kowo wi, u sere du u ka dii te mɛɛri, u koo dewa bu ten yǎnu kpuro yara kpa yǎa nin tii nu ku raa disi duura. Yen biru u koo du kpa u disi gǎmi yi mɛɛri. ³⁷ Û n deema gǎmi yi sǎa nge wuru bekusu, ñ kun mɛ yi sǎri, kpa yi n sǎa nge wǎru gana ye sǎɔ, ³⁸ u koo yariwa kpa u dii te kɛnɛ sǎɔ nǎɔba yiru. ³⁹ Sǎɔ nǎɔba yiruse, yāku kowo u koo wura diru mi. Û n deema disi gǎmi yi yabi dii ten gani sǎɔ, ⁴⁰ u koo de bu dii ten kpenu wǎɛriwa ñin mi disi gǎmi yi, yi kpia bu ka nu yari wuun di bu kǎ mi n kun dɛɛre. ⁴¹ U koo dewa bu dii ten sǎɔwǎ kpuro kɛra kpa bu yanim mɛ ba kɛra mi yari wuun biruɔ mi n kun dɛɛre. ⁴² Yen biru kpa bu kpee kpaanu kǎsire ko. Kpa bu wure bu dii te tǎwa.

⁴³ Amen biru, disi gǎmi yi, yi n maa wurama dii te sǎɔ, ⁴⁴ yāku kowo u koo maa sewa u da u tu mɛɛri. Û n deema disi gǎmi yi, yi maa kpia dii ten gani sǎɔ, saa ye sǎɔ, n ñ maa koorɔ bu yi wǎa min di. Dii te, ta disi duurawa mi. ⁴⁵ Ba koo tu surawa kpa bu ten kpenu ka dǎa ka tem gura bu ka da wuun biruɔ mi n kun dɛɛre.

⁴⁶ Wi u dua diru mi sanam me ba tu kenusi, u disi duurawa mi sere ka yokaɔ. ⁴⁷ Wi u kpuna mi, n̄ kun me u gāanu di mi, u koo win yānu teawa.

⁴⁸ Sanam me ba dii te sɔnwa ba kpa, yāku kowo ù n wura u ka tu mɛeri, ma u deema disi gɔmi yi sari, u koo dii te garisiwa ta dɛere. Domi disi gɔmi yi, yi doona.

⁴⁹ Bu ka dii ten dɛerasiabun woronu ko, ba koo gunɔsu yiru kasuwa ka dāa ye ba m̀ sɛduru ka kiku ge ba m̀ isɔpu ka wɛɛ wunɔmgii. ⁵⁰ U koo gunɔ gen teu sakawa wekeru sɔɔ te ba kua ka sɔndu ta nim gem m̀. ⁵¹ Yen biru, u koo ge ga wasi sua ka sɛduru ye, ka isɔpu ye, ka wɛɛ wunɔmgii yi, kpa u ye kpuro doke gunɔ ge ba sakan yem me sɔɔ, me ba wisi nim sɔɔ mi, kpa u mu yɛka nɔn nɔɔba yiru dii te sɔɔ. ⁵² U koo ka gunɔ gen yem me ba wisi nim sɔɔ mi, disi wɔka ka gunɔ ge ga wasi ka sɛduru ye, ka isɔpu ka wɛɛ wunɔmgii yi. ⁵³ Kpa u gunɔ ge ga wasi yɔsu gu doona yakasɔ. Saa ye sɔɔra u koo dii te dɛerasiabun wororu koosi kpa tu dɛera.

⁵⁴ Wooda yenibara ba ko n da swīi bara disigiru ka wii kprakɔn sɔ ⁵⁵⁻⁵⁶ ka mɔsiru ka debu ka disi gɔmi yi yi ra kpi yānu sɔɔ ka dia sɔɔ. ⁵⁷ Wooda yera ya koo sɔɔsi gāa ni nu dɛere ka ni nu kun dɛere.

Tɔn durɔrun disi

15

¹ Yinni Gusunɔ u Mɔwisi ka Aroni sɔɔwa u nɛɛ, ² i Isireliba sɔɔwɔ i nɛɛ, ben goo ù n kentu kpika m̀, u kuawa mi disigii. ³ Ya ra wī? Ya ku ra wī? Ka me, u kuawa mi disigii. ⁴ Kpin yee tɛ sɔɔ u kpuna kpuro, ta disi duurawa mi, ka sere maa gāa ni u sinari kpuro. ⁵ Wi u maa kpin yee te baba kpuro u koo win yānu teawa kpa u wobure ka nim. Adama ka me, yɛro u ko n disi mɔwa sere ka yokaɔ. ⁶ Wi u maa sina mi barɔ wi, u sina, u koo win yānu teawa kpa u

wobure ka nim. Adama ka mε, u ko n sāawa disigii sere ka yokaɔ. ⁷ Wi u barɔ wi baba, u koo win yānu teawa kpa u wobure ka nim. Adama ka mε, u ko n sāawa disigii sere ka yokaɔ. ⁸ Barɔ wi, ù n goo yāatam sie, yēro u koo win yānu teawa kpa u wobure. Adama ka mε, u ko n sāawa disigii sere ka yokaɔ. ⁹ Gāa ni barɔ wi, u sɔni kpuro, nu kuawa mi disiginu. ¹⁰ Gāa ni u sakusi kpuro, wi u nu baba yēro u kuawa mi disigii sere ka yokaɔ. Wi u maa nu sɔwa yēro u koo win yānu teawa kpa u wobure. Adama ka mε, u ko n disi mɔwa sere ka yokaɔ. ¹¹ Wi u dera barɔ wi, u nùn baba, ma u ò niε, u koo win yānu teawa kpa u wobure. Adama ka mε, yēro u ko n disi mɔwa sere ka yokaɔ. ¹² Barɔ wi, ù n dendi yānu baba ni ba kua ka sɔndu ba koo nu kɔsukuwa. Nù n maa sāan na ni ba kua ka dāa, ba koo nu teawa.

¹³ Sanam mε kentuu ye, ya wīibu yōra, u koo kowa sɔɔ nɔɔba yiru u sere dɛera. U koo win yānu tea kpa u wobure ka nim. Saa ye sɔɔ, u dɛerawa mi. ¹⁴ Sɔɔ nɔɔba itase u koo kparukonu yiru ò kun mε totoberenu yiru sua u ka da Gusunɔn kurun kɔnnɔwɔ kpa u nu yāku kowo wē. ¹⁵ Yāku kowo u koo nin teu gowa torarun sɔ. Kpa u ka teu geni yāku dɔɔ mwaararugiru ko kpa u nùn dɛerasiabun wororu koosi Yinni Gusunɔn wuswaɔ kpa u dɛera.

¹⁶ Goon sen nim mù n yari, u koo woburewa. Adama ka mε, u ko n disi mɔwa sere ka yokaɔ. ¹⁷ Mù n yānu ganu tāre, ò kun mε gɔna ye ba ra wukiri, ba koo ye teawa ka nim. Adama ka mε, ya ko n disi mɔwa sere ka yokaɔ.

¹⁸ Kurɔ ka durɔ bà n menna, be kpuro ba koo woburewa ka nim. Adama ka mε, ba koo bu garisiwa disigibu sere ka yokaɔ.

Tɔn kurɔrun disi

¹⁹ Tɔn kurɔ ù n yasa mɔ, ba koo nùn garisiwa disigii sɔɔ nɔɔba yiru. Wi u nùn baba kpuro u kuawa mi disigii sere ka yokaɔ. ²⁰ Kpin yee tɛ sɔɔ u kpuna kpuro, ta kuawa mi

disigiru. Ye u maa sinari kpuro ya kuawa mi disigia. ²¹ Wi u maa kurɔ win kpin yeru baba, u koo win yānu teawa kpa u wobure. Adama ka mε, u ko n sāawa disigii sere ka yokaɔ. ²² Goo ù n baba ye kurɔ wi, u sinari, yēro u koo win yānu teawa kpa u wobure. Adama ka mε, u ko n disi mɔwa sere ka yokaɔ. ²³ Gāa ni nu wāa win kpin yee ten wəllɔ ù kun mε ye u sinarin wəllɔ, wi u yen gaa baba, u kuawa mi disigii sere ka yokaɔ. ²⁴ Tɔn durɔ goo ù n ka nùn menna, ma win yem mu nùn tāre, durɔ wi, u kuawa mi disigii sere sɔɔ nɔɔba yiru. Kpin yee tɛ sɔɔ u gesi kpuna ta maa disi duurawa mi.

²⁵ Tɔn kurɔ wi u yem wīimɔ, win yasan saa baasi, ù kun mε, mu wīimɔ mu win yasan saa kera, ba koo nùn garisiwa disigii yem wīi bin saa kpuro sɔɔ nge win yasan saa. ²⁶ Kpin yee tɛ sɔɔ u kpuna kpuro ka ye u sinari kpuro, ya kuawa mi disigia nge sanam mε u win yasa mɔ. ²⁷ Wi u kpin yee te baba, ù kun mε sin yee te, u koo win yānu teawa kpa u wobure. Adama ka mε, u kuawa mi disigii sere ka yokaɔ.

²⁸ Sanam mε yem mε, mu yɔra u koo kowa sɔɔ nɔɔba yiru bu sere nùn garisi wi u dɛere. ²⁹ Yen sɔɔ nɔɔba itase sɔɔra u koo kparukonu yiru ù kun mε totoberenu yiru kasu kpa u ka yāku kowo daawa Gusunɔn kuu ten kɔnnɔwɔ. ³⁰ Kpa yāku kowo u nin teu sua u ka torarun suurun yākuru ko kpa u maa teu geni sua u ka yāku dɔɔ mwaarugiru ko. Yen biruwa u koo kurɔ wi dɛerasiabun wororu koosi Yinni Gusunɔn wuswaɔ kpa u dɛera.

³¹ Yinni Gusunɔ u kpm Mɔwisi ka Aroni sɔɔwa u nεε, i Isireliba sɔɔwɔ i nεε, bu de bu ka nen kuu te ta wāa ben suunu sɔɔ tonda sanam mε ba disi mɔ kpa bu ku raa gbi.

³² Wooda yeni ya wāawa kentugibun sɔ ka wìn sen nim mu yari ³³ ka tɔn kurɔ wi u yasa mɔ ka tɔn durɔ wi u yem wīimɔ win tɔn durɔrun di ka tɔn kurɔ wi yem wīimɔ win

tən kurərən di ka maa tən durə wi u ka tən kurə disigii kpuna.

Wɔ̃ ka wɔ̃n yāku te ba ra ko Isireliba kpuron toranun sɔ̃

16

¹ Aronin bii be ba gu Yinni Gusunən kurə yèn sɔ̃ ba ka turare tuka da mi, ben gəən biruwa Yinni Gusunə u Məwisi sɔ̃wə u nɛɛ, ² a wunen məw Aroni sɔ̃wə a nɛɛ, u kun da du kiri kiri kuu ten dii te ta dɛere gem gem sɔ̃ mi woodan kpakorora wāa ka ten wukiritia kpa u ku raa gbin sɔ̃. Domi kpakoro ten wukiritian wəlləwa kon tii sɔ̃si guru wii wuroru sɔ̃.

³ Dəma te u duə mi, u koo ketɛ kinɛ kpendu kasuwa u ka win torarun yākuru ko. Kpa u maa yāa kineru kasu u ka yāku dɔ̃ mwaararugiru ko. ⁴ Yen biru u koo win tako doke kpa u sokoto kpiribu doke ka sɛkatia. Ye kpuro ya ko n sāawa ye ba kua ka wɛɛ dangii kpa u dawani bəke. U koo woburewa u sere yāa ni kpuro doke. ⁵ Isireliba ba koo maa boo kinenu yiru wɛ u ka ben toranun yākuu ko kpa bu nùn yāa kineru wɛ u ka yāku dɔ̃ mwaararugiru ko.

⁶ Û n koo yākuru tore, u koo gina win tii ka win yenugibun toranun yākuru kowa ka ketɛ kinɛ te. ⁷ Yen biru kpa u boo kinenu yiru ye sua u ka da Yinni Gusunən wuswaa kuu ten kənnəwə. ⁸ Kpa u nu tubu tubu koosi u ka wa ge ga sāa Yinni Gusunəguu ka ge ba koo yɔ̃su gbaburə. ⁹ Boo ge ga sāa Yinni Gusunəguu, gera u koo ka torarun yākuru ko. ¹⁰ Ge ba koo maa yɔ̃su gbaburə, gera ba koo ka torarun suurun wororu ko. Wasira ba koo ka gu na Yinni Gusunən wuswaa bu sere gu yɔ̃su gu doona gbaburə.

¹¹ Aroni u koo gina gbiwa u win tiin ketɛ kinɛ te go win toranun sɔ̃ ka sere maa win yenugibuginun sɔ̃. ¹² Kpa u dɔ̃ gɛɛ gura saa yāku yerun di yi ba yibie dɔ̃ guratii

sǎo kpa u turare buuru sǎka nǎm kurenu yiru kpa u ka ye kpuro du dii te ta dǎere gem gem sǎo. ¹³ U koo turare ye doke dǎo gǎe yi sǎo Yinni Gusunǎn wuswaǎo kpa yen wiisu su woodan kpakoro ten wukiritia wukiri kpa u ku raa ka gbin sǎo. ¹⁴ Yen biru kpa u ketɛ yen yem sua u dɛka ka win niki bia kpa u mu yǎka kpakoro ten wukiritia sǎo sǎo yari yeru gia. Kpa u maa ko mɛ kpakoro ten wuswaǎo nǎn nǎba yiru. ¹⁵ Yen biruwa u koo maa boo ge ga sǎa Yinni Gusunǎguu mi go Isireliba kpuron toranun sǎo kpa u gen yem sua u ka da dii te ta dǎere gem gem sǎo kpa u mu yǎka woodan kpakoro ten wukiritia wǎllǎ ka maa ten wuswaǎo nge mɛ u kua ka ketɛ yen yem. ¹⁶ Kpa u dii te ta dǎere gem gem dǎerasiabun wororu koosi u ka ten disi wǎka yi ta duura Isireliban toranu ka ben mem nǎobu sarirun sǎo. Nge mɛya u koo ko u ka dii dǎera ten disi wǎka, domi ta wǎa disigibun suunu sǎo. ¹⁷ Goo kun ko n wǎa dii ten sǎowǎ sanam mɛ Aroni u koo du mi, u ka toranun yǎkuru ko sere u da u ka yarima. U koo win tii ka win yenugibun toranun yǎkuru ko. Yen biru kpa u maa Isireliba kpurogiru ko. ¹⁸ Ũ n yariǎ, u koo dawa yǎku yerǎ kpa u tu dǎerasiabun wororu koosi. Yen biru kpa u ketɛ ye, ka boo gen yem sua u tɛeni yǎku yerun kǎanu nne yen baayere sǎo. ¹⁹ U koo yem mɛ dɛkawa ka win niki bia u yǎka nǎn nǎba yiru yǎku yee ten wǎllǎ. Nge mɛya u koo ka tu dǎerasia Isireliban toranun di kpa u tu yi nɛnem Yinni Gusunǎn sǎo.

²⁰ Sanam mɛ u dii te ta dǎere gem gem dǎerasia u kpa, ka dii dǎera te, ka yǎku yeru, u koo de bu ka boo ge ga wasi mi nawa. ²¹ Aroni u koo win nǎma kpuro sǎndiwa boo gen wiru wǎllǎ kpa u Isireliban toranu kpuro tuuba ko ka mem nǎobu sari te ba kua kpuro. Kpa u boo ge tora ni kpuro sǎbi kpa u de goo u gu gira u ka da gɓaburǎ. ²² Nge mɛya boo ge, ga koo ka Isireliba kpuron toranu sǎbe gu

ka doona gbaburɔ mi goo kun wāa.

²³ Yen biru u koo wura kuu ten mi, kpa u win sāa yāa ni u doke potiri u nu yi mi. ²⁴ Kpa u wobure yam dɛeramɔ kpa u win tiin yānu doke. Yen biru kpa u yari u na u yāku dɔɔ mwaararugiru ko win tiin sɔ ka sere maa Isireliban sɔ. Yen biru kpa u torarun yākuru ko win tiin sɔ ka sere Isireliban sɔ. Kpa u suuru kanabun woronu ko win tii ka Isireliban sɔ. ²⁵ Yen biru kpa u yaa yen gum dɔɔ doke yāku yerɔ ye ba ka torarun yākuru kua mi.

²⁶ Wi u boo ge gira u ka da gbaburɔ u koo win yānu teawa kpa u wobure u sere du sansaniɔ. ²⁷ Kɛtɛ ye, ka boo gen yem mɛ ba ka da dii te ta dɛere gem gem sɔɔ toranun sɔ, ba koo yen yaa ka yen gɔni ka yen bisu yarawa ben sansanin di bu dɔɔ doke. ²⁸ Wi u ye kpuro dɔɔ meni u koo win yānu teawa kpa u wobure u sere wurama sansaniɔ.

²⁹ Yeni ya ko n sāawa wooda sere ka baadommaɔ. Suru nɔɔba yirusen sɔɔ wɔkuruse, i nɔɔ bɔkuo kpa i bɛɛn sɔma deri sere ka sɔbɔ be ba wāa bɛɛn suunu sɔɔ. ³⁰ Domi tɔɔ te sɔɔra ba koo bɛɛ torarun yākuru kua bu ka bɛɛ dɛerasia. Nge meya i ko i ka dɛera bɛɛn durum kpuron di Yinni Gusunɔn wuswaaɔ. ³¹ Tɔɔ te, ta koo kowa tɔɔ wɛrarugiru kpa i n da nɔɔ bɔke. Kpa ya n sāa wooda sere ka baadommaɔ.

³² Amen biru yāku kowo wi ba gum tāre ba gɔsa u ka ko yāku kowo tɔnwero win baaban kɔsire, wiya u koo sāa yāa ni doke ni ba kua ka wɛɛ damgii. ³³ Wiya u ko n da yākuru ko u ka dii te ta dɛere gem gem dɛerasia ka sere dii dɛera te, ka yāku yee te, ka yāku kowobu ka sere maa Isireliba kpuro.

³⁴ Yeni ya ko n sāawa wooda sere ka baadommaɔ. Wɔɔ tia sɔɔ, ba ko n da yākuru kowa Isireliba kpuron toranun sɔ nɔn teeru.

Ma Aroni u kua kpuro ye Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa.

NGE ME ISIRELIBA BA KO N KA DƐƐRE

Gusunɔ u yina bu yem di

17

¹ Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u neɛ, ² a Aroni ka win bibu ka sere Isireliba kpuro sɔɔwa a neɛ, wooda wee ye ne, Yinni Gusunɔ na wɛɛmɔ.

³ Isireliba sɔɔ goo ù n kī u saberu garu saka sansanio ñ kun me mi u wāa kpuro, u koo gina ka tu nawa nen kuu bekurugirun kɔnnɔwɔ u ka tu yāku ko ne, Yinni Gusunɔn wuswaaɔ. ⁴ Yɛro u kun kue me, ba koo nùn sabe ten yem bikiawa domi u yem yariwa mi. Saa ye sɔɔ, ba koo yɛro yarawa Isireliban suunu sɔɔn di. ⁵ Wooda yeni ya koo dewa Isireliba bu ka ben yaa sabenu na yāku kowon mi nen kuu ten kɔnnɔwɔ bu go ne, Yinni Gusunɔn wuswaaɔ. Kpa bu ku raa tu go mi ba tura. Kpa ta n sāa siarabun yāku. ⁶ Yāku kowowa u koo ten yem me yēka yāku yerɔ kuu ten kɔnnɔwɔ. Kpa u ten gum dɔɔ doke mèn nuburu ta koo ne, Yinni Gusunɔ dore. ⁷ Nge meya Isireliba ba ñ maa ka būnu yāku kuamme nìn bwāarokunu nu ka bonu weene. Yeni ya ko n wāawa ben tiin sɔ ka ben bibun bibun sɔ sere ka baadommaɔ.

⁸ Ñ n mèn na, Isireli goo, ñ kun me sɔɔ goo wi u wāa ben suunu sɔɔ, ù n yāku dɔɔ mwaararugiru mɔ, ñ kun me yāku ganu, ⁹ ma u ñ ka nu ne ne, Yinni Gusunɔn kurun kɔnnɔwɔ u ka nin yaa go, ba koo yɛro yarawa ben suunu sɔɔn di.

¹⁰ Wee wooda ye ne, Yinni Gusunɔ na maa wɛɛmɔ. Isireli goo, ñ kun me sɔɔ goo wi u wāa ben suunu sɔɔ ù n yem di, baa ñ n mēren na mu sāa, ne, Yinni Gusunɔwa kon yɛro wɔrima n nùn yara win tɔmbun suunu sɔɔn di.

¹¹ Domi yem sɔɔra hunde koni kpuron wāara wāa. Na dera i yem dendimɔ yāku yerɔ i ka beɛn toranun suuru wa. Yem meya mu ra de tɔnu u win torarun suuru wa.

¹² Yen sǎna na nɛɛ, Isireliban goo ñ kun mɛ sǎo goo bɛɛn suunu sǎo u ñ yem dimǎ.

¹³ Bɛɛ Isireliban goo ñ kun mɛ sǎo goo wi u wǎa bɛɛn suunu sǎo, ù n yaa gaa mwa taasoru sǎo ñ kun mɛ gunǎo gagu ge ba ra di, u koo yaa ye, ñ kun mɛ gunǎo gen yem yariwa kpa u mu yanim wukiri. ¹⁴ Domi hunde koni ye ya wasi kpuro, yen wǎara wǎawa yen yem sǎo. Yen sǎna na nɛɛ, i ku hunde koni gaan yem di. Domi yem sǎora wǎara wǎa. Wi u maa yina u mu di, ba koo yǎro wunawa wigibun suunu sǎon di.

¹⁵ Bɛɛ Isireliban goo, ñ kun mɛ sǎo goo wi u wǎa bɛɛn suunu sǎo, ù n yaa goru di ñ kun mɛ yaa ye gbeku yaa ya go, yǎro u koo win yǎnu teawa kpa u wobure. Adama ka mɛ, u ko n sǎawa disigii sere ka tǎo ten yokaǎo u sere dɛɛra. ¹⁶ Û kun win yǎa ni teye, ma u ñ wobura, u koo win torarun are mwa.

Kǎo menna bi bu ñ bɛɛɛ mǎ

18

¹ Yinni Gusunǎo u Mǎwisi sǎowa u nɛɛ, ² a Isireliba sǎowa a nɛɛ, nɛna na Gusunǎo bɛɛn Yinni. ³ I ku ra ko ye ba ra ko Egibitiǎ mi i raa sina. I ku maa ko ye Kananiba mǎ mi na ka bɛɛ dǎo. I ku ben komanu swii. ⁴ Adama i nen woodaba ka nen yiirebu mɛm nǎowa kpa i ye swii. Domi nɛna na sǎa Gusunǎo bɛɛn Yinni.

⁵ Ñ n mɛn na, i nen gere ka nen woodaba mɛm nǎowa. Wi u ye mɛm nǎowa u ko n wǎawa yen sǎ. Nɛ Yinni Gusunǎwa na yeni gerumǎ.

⁶ Nɛna na wooda yeniba wǎɛmǎ. Na nɛɛ, bɛɛn goo u ku raa ka win dusi tǎn kurǎ kǎo menna.

⁷ I ku bɛɛn tundo sekuru doke i ka bɛɛn mero kǎo menna. Domi u sǎawa bɛɛn mero.

⁸ I ku ka bɛɛn meron nisi goo kǎo menna, domi ñ n kua mɛ, i bɛɛn tundo sekuru dokewa mi.

⁹ I ku ka bɛɛn sesu tundo turosi ñ kun mɛ mero turosi kɔɔ menna baa bà kun bɛɛ seeye yenu teu sɔɔ.

¹⁰ I ku ka bɛɛn nikurɔbu kɔɔ menna baa ù n sǎan na tɔn durɔn bii, ñ kun mɛ tɔn kurɔn bii. Domi wi u kua mɛ, u tii sekuru dokewa mi.

¹¹ I ku ka bɛɛn tundon kurɔ goon bii kɔɔ menna domi u sǎawa bɛɛn sesu.

¹² I ku ka bɛɛn tiɔ kɔɔ menna, domi u sǎawa bɛɛn tundon dusi.

¹³ I ku maa ka bɛɛn meron wɔnɔ ñ kun mɛ win mɔɔ kɔɔ menna. Domi u sǎawa bɛɛn meron dusi.

¹⁴ I ku maa bɛɛn tundon wɔnɔ ñ kun mɛ win mɔɔ sekuru doke i ka win kurɔ kɔɔ menna. Domi kurɔ wi, u sǎawa nge bɛɛn tiin mero.

¹⁵ I ku ka bɛɛn bigii kurɔ kɔɔ menna, domi u sǎawa bɛɛn biin kurɔ.

¹⁶ I ku ka bɛɛn wɔnɔ ñ kun mɛ bɛɛn mɔɔn kurɔ kɔɔ menna. Ì n kua mɛ, i nùn sekuru dokewa.

¹⁷ I ku ka tɔn kurɔ kɔɔ menna kpa i maa ka win bii kɔɔ menna, ñ kun mɛ win nikurɔbu, domi ba sǎawa mi dusinu. Ì n kua mɛ, ya sǎawa mi tora bakaru.

¹⁸ I ku bɛɛn kurɔn wɔnɔ ñ kun mɛ win mɔɔ sua kurɔ sanam mɛ kurɔ win tii u wǎa wǎaru sɔɔ. Domi ya koo nisinu ma.

¹⁹ I ku ka tɔn kurɔ menna sanam mɛ u yasa mɔ, domi u sǎawa disigii.

²⁰ I ku ka bɛɛn winsim kurɔ kɔɔ menna. Ì n kua mɛ, i tii disi koosiwa mi.

²¹ I ku ka bɛɛn bii yǎkuru ko bũu wi ba mɔ Mɔlɔkun mi. Domi ñ n kua mɛ, nɛ, Yinni Gusunɔn yĩsira i sanku mi. I n yɛ ma nena na sǎa Gusunɔ bɛɛn Yinni.

²² I ku ka bɛɛn tɔn durɔsi kɔɔ menna nge mɛ i ra ka tɔn kurɔ ko. Domi ya sǎawa seku bakaru.

²³ I ku ka yaa saberu kɔɔ menna nge tɔn kurɔ. Domi ñ n kua mɛ, i tii disi dokewa. Nge mɛya maa tɔn kurɔ goo

u ku raa de yaa saberu tu ka nùn menna. Ya sāawa seku bakaru.

²⁴ I ku de koma ninin bweseru nu bæe ko disigibu. Domi niya bwese tuku nini nu ra ko ni kon gira bæen suunu sɔɔn di. ²⁵ Ba tem men tii disi doke, ma na mu sɛɛyasia ma mu men tɔmbu yarinasia.

²⁶ Bæe Isireliba ka bæe sɔbu bæe be i wãa Isireliba sɔɔ, i nen gere ka nen wooda ye mem nɔɔwɔ. Kpa i bwese nin koma sekurugii ni deri. ²⁷ Be ba raa sina tem me sɔɔ i sere na, ba koma ni kua ma tem me, mu disi duura. ²⁸ Ñ n men na, bæen tii i ku mu disi doke kpa mu ku raa maa bæe yarinasia nge yellugibu. ²⁹ Domi be ba koma nin garu saara Isireliba kpuro sɔɔ, ba koo bu wunawa ben tɔmbun suunu sɔɔn di.

³⁰ Nena Gusunɔ bæen Yinni. I de i nen gere ka nen wooda ye mem nɔɔwa mam mam. Kpa i ku bwese tuku nin komanu swii ni ba ra ko i sere tunuma mini. Kpa i ku ra tii disi doke.

Nge me n weene bu Gusunɔ sã

19

¹ Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, ² a Isireliba kpuro sɔɔwɔ a nɛɛ, i de i n dɛere, domi nɛ Gusunɔ bæen Yinni na dɛere.

³ Yen sɔ, bæen baawure u win tundo ka win mero bæere wɛɛyɔ kpa u n da wɛre tɔɔ wɛrarugiru sɔɔ. Nena Gusunɔ bæen Yinni.

⁴ I ku tii būnu wɛ, i ku ra maa bwāaroku gagu seku.

⁵ Ì n nɛ, Yinni Gusunɔ siarabun yākuru kuamme, i tu koowo nge me ta koo ka man wɛre. ⁶ I ko ten yaa diwa dɔma te i ka ye yākuru kua ñ kun me sisiru. Adama ye ya tiara sɔɔ itase, i ko ye dɔɔ meniwa. ⁷ Ì n ye di sɔɔ itase, na ñ yāku te mwaamɔ. Domi yaa ye, ya disi duurawa mi.

⁸ Wi u ye di u koo win torarun are wa, domi u ñ ye garisi negia. Ba koo yēro wunawa beɛn suunu sɔɔn di.

⁹ Ì n beɛn dīanu gēemɔ, i ku gē ye ya wāa gbee goorɔ. I ku maa beɛn gberun dīanu kunɔnu ko. ¹⁰ Meya i ku maa resem gberu sɔɔ resem kunɔnu ko ka maa resem ye ya wɔruma. I ko ye deriwa sāarobu ka sɔbun sɔ. Ne Gusunɔ beɛn Yinniwa na yeni gerua.

¹¹ I ku gbeni, i ku maa beɛn winsim weesu kua ñ kun mɛ i nùn nɔni wɔke. ¹² I ku bōri weesugii ko ka nen yīsiru. Domi ñ n kua mɛ, i nen yīsiru sankawa. Ne Gusunɔ beɛn Yinniwa na yeni gerua.

¹³ I ku beɛn winsim dam dɔre. I ku maa nùn gāanu mwaari ka dam. I ku beɛn sɔm kowon kɔsiaru nenɛ sere yam mu ka sāra. ¹⁴ I ku soso wɔmɛ. I ku maa gāanu yi wɔkon wuswaaɔ ni nu koo nùn sura. I de beɛn daa yu sɔɔsi ma i man nasie ne Gusunɔ beɛn Yinni.

¹⁵ I ku murafitiru ko siribu sɔɔ. I ku goon bwɛɛbwɛɛru ñ kun mɛ win dam mɛeri i ka nùn siri. Adama i ko i bu siriwa nge mɛ baawuren gem mu ne. ¹⁶ I ku gari weesugii kpara beɛn tɔnusin sɔ. I ku maa nùn gari mani yi yi koo nùn go.

¹⁷ I ku beɛn winsim tusi gɔruɔ. Adama i nùn gerusio kpa i ku ra tii durum sɔbi win sɔ. ¹⁸ I ku beɛn winsim mɔru kɔsie. I ku maa ka goo mɔru nenɛ. I beɛn tɔnusi kīɔ nge beɛn tii. Ne Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

¹⁹ I de i nen wooda yeniba mem nɔɔwa. I ku de yeɛ bwese bweseka yu yɔɔna. I ku dīa bwesenu yiru duure gbee teeru sɔɔ. I ku yānu doke ni ba kua ka wɛɛ bwesenu yiru.

²⁰ Goo ù n ka yoo tɔn kurɔ kɔɔ menna wi ba durɔ kā, adama ba ñ gina nùn yakie win yorun di, yēro u koo yen gobi kɔsiawa, adama ba ñ bu goomɔ. Domi kurɔ wi, u gina sāa yoo. ²¹ Durɔ win torarun sɔ, u koo ka yāa

kineru na Yinni Gusunɔn wuswaaɔ win kurun kɔnnɔwɔ u ka torarun sɔmbun yākuru ko. ²² Kpa yāku kowo u nɔn torarun suurun wororu koosi ne Yinni Gusunɔn wuswaaɔ. Saa ye sɔra u koo win torarun suuru wa.

²³ Sanam me i dua Kananin temɔ i kpa, ma i dāa bwese bweseka duura, i ko yen marum garisiwa disigim, wɔɔ ita. I n mu dimɔ. ²⁴ Wɔɔ nnesen marum me ya koo ma, mu ko n sāawa ne Yinni Gusunɔgim, i ka man siara tɔɔ bakarun saa. ²⁵ Saa wɔɔ nɔɔbusen diya been tii i ko i n da dāa marum me sɔri i di. Ne Gusunɔ been Yinniwa na yeni gerua.

²⁶ I ku gāanu ganu di ka yem. I ku wee n kun me guru wiru mɛeri i ka bikiaru ko. ²⁷ I ku been wirun goo gookan seri kani bwereke. I ku maa been toburun beri berika kani. ²⁸ I ku been wasi muriri goon gɔɔn sɔ. I ku maa been wasi yore. Ne, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

²⁹ I ku been bii wɔndiaba sekuru doke i bu kurɔ tanaru kpɛe sāaru garun sɔ, kpa sakararu ka sekuru sariru tu ku raa yibu tem me sɔ. ³⁰ I n da tɔɔ wɛrarugiru yaaye kpa i nen kuu bekurugiru beere wɛ. Ne, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

³¹ I ku da be ba ra gɔribu sokun mi n kun me sɔrobun mi kpa i ku ra ka tii disi doke. Domi nena na sāa Gusunɔ been Yinni.

³² I wi u seri kpiki mɔ kpuro kpunɔ kpa i durɔ tɔkɔ beere wɛ. I maa ne, Yinni Gusunɔ nasio. Domi nena na sāa been Yinni.

³³ Sɔɔ goo u n wāa been tem sɔɔ, i ku nɔn dam dɔre.

³⁴ I ko i nɔn kuawa nge kpaa yɛro, kpa i nɔn kīa nge been tii. Domi been tii i raa sɔru di Egibitiɔ. Ne Gusunɔ been Yinniwa na yeni gerua.

³⁵ I ku murafitiru ko siribu sɔɔ, ka gāa yīirubu sɔɔ, ka kiloba sɔɔ ka sakakunu sɔɔ. ³⁶ I de been kiloba ka been sakakunu ye kpuro ya n sāa dee dee. Ne Gusunɔ been Yinniwa na ye gerua, ne wi na bee yara Egibitin di.

³⁷ I nen woodaba kpuro mem nɔ̀wɔ kpa i ye swīi. Ne, Yinni Gusunɔ̀wa na ye gerua.

Sāa ni Gusunɔ̀ u yina

20

¹ Yinni Gusunɔ̀ u Mɔ̀wisi sɔ̀wɔ u nɛɛ, ² a Isireliba sɔ̀wɔ a nɛɛ, ben goo ñ kun mɛ sɔ̀ wi u wāa be sɔ̀ ù n win bii sua u ka būu wi ba mɔ̀ Mɔ̀lɔ̀ku yākuru kua, ba koo nùn kasukuwa bu go. ³ Ne, Yinni Gusunɔ̀wa kon nùn wɔ̀ri kpa n nùn wuna nen tɔ̀mbun suunu sɔ̀n di yèn sɔ̀ u ka win bii Mɔ̀lɔ̀ku yākuru kua ma u nen kuru disi doke u nen yīsi dɛɛraru sankɔ̀. ⁴ Isireliba bà n yina bu durɔ̀ win bweseru go, ma ba nùn mɛɛra u daa yen bweseru mɔ̀, ⁵ nen tiiwa kon nùn wɔ̀ri wi ka win yenugibu kpuro kpa n nùn yara win tɔ̀mbun suunu sɔ̀n di ka sere be ba maa Mɔ̀lɔ̀ku ye sāmɔ̀.

⁶ Goo ù n bikiaru da gɔ̀ri sokobun mi ñ kun mɛ sɔ̀robun mi, kon nùn wɔ̀riwa kpa n nùn wuna win tɔ̀mbun suunu sɔ̀n di.

⁷ I de i n dɛɛre, domi nen tii na dɛɛre. Ne Gusunɔ̀ been Yinniwa na ye gerua.

Kɔ̀ɔ menna bi Gusunɔ̀ u yina

⁸ Nena Yinni Gusunɔ̀ wi u bɛɛ gɔ̀sa i n ka dɛɛre. I ko i nen woodaba mem nɔ̀wɔwɔ kpa i sī ye sɔ̀.

⁹ Goo ù n win tundo ñ kun mɛ win mero bɔ̀rusi, ba koo yɛro gowa kpa win yem mu wɔ̀ri win tii sɔ̀.

¹⁰ Goo ù n ka goon kurɔ̀ kpuna, ba koo kurɔ̀ wi ka durɔ̀ wi gowa.

¹¹ Goo ù n ka win tundon kurɔ̀ kpuna, u win tundo sekuru dokewa. Ba koo yɛro gowa ka kurɔ̀ wi sannu kpa ben yem mu wɔ̀ri ben tii sɔ̀.

¹² Goo ù n ka win biin kurɔ̀ kpuna, ba koo yɛro gowa ka kurɔ̀ wi sannu. Domi seku bakara ba kua mi. Ben yem mu koo wɔ̀riwa ben tii sɔ̀.

¹³ Tɔn durɔ̀ ù n ka win tɔn durɔ̀si kpuna nge mɛ ba ra ka tɔn kurɔ̀ mɛnnɛ, ba koo be yiru ye kpuro gowa. Domi gāa kōsuna ba kua mi. Ben yem mu koo wɔriwa ben tii sɔɔ.

¹⁴ Goo ù n bii ka mero sua kurɔ̀, tora bakara mi. Ba koo be kpuro dɔɔ meniwa. Kpa yen bweseru ya kun wāa bɛɛn suunu sɔɔ.

¹⁵ Goo ù n maa ka yaa saberu menna nge mɛ ba ra ka tɔn kurɔ̀ mɛnnɛ, ba koo yēro gowa ka yaa sabe ten tii.

¹⁶ Tɔn kurɔ̀ ù n maa ka yaa saberu menna nge mɛ ba ra ka tɔn durɔ̀ mɛnnɛ, ba koo nùn gowa ka yaa sabe ten tii. Kpa ben yem mu wɔri ben tii sɔɔ.

¹⁷ Goo ù n win sesu tundo turosi ù kun mɛ mero turosi sua kurɔ̀ u ka kpuna, ba tii sekuru dokewa mi. Ba koo bu wunawa ben tɔmbun suunu sɔɔn di. Durɔ̀ wi, u koo win torarun are sɔbewa. Domi u ka win sesu kpuna.

¹⁸ Goo ù n ka tɔn kurɔ̀ menna wi u yasa mɔ̀, ma yen yem mɛ mu yara u mu wa, ba koo be yiru ye yarawa Isireliban suunu sɔɔn di.

¹⁹ I ku ka bɛɛn meron wɔnɔ̀ ù kun mɛ win mɔ̀ ù kun mɛ bɛɛn tiɔ̀ kōɔ menna. Domi i sāawa dusinu. Wi u kua mɛ, u koo yen are wa.

²⁰ Goo ù n ka win tondon wɔnɔ̀ ù kun mɛ tondon mɔ̀ɔn kurɔ̀ kpuna, u bu sekuru dokewa. Kurɔ̀ wi, ka durɔ̀ wi, ba koo ben toranun are wa. Ba ù bii marumɔ̀ sere bu ka gbi.

²¹ Goo ù n win wɔnɔ̀ ù kun mɛ win mɔ̀ɔn kurɔ̀ sua, u torawa mi. U win wɔnɔ̀ ù kun mɛ win mɔ̀ wi sekuru dokewa mi. Kurɔ̀ wi, ka durɔ̀ wi, ba ù bibu marumɔ̀.

²² I de i nen woodaba ka nen yiirebu mem nɔ̀wa kpa i ka ye sɔmburu ko, kpa tem mi na ka bɛɛ dɔɔ mu ku raa bɛɛ yarinasia. ²³ I ku bwese nin komanu swīi ni na kon bɛɛ gira. Domi koma niya ba kua na ka bu yina. ²⁴ Na bɛɛ sɔ̀ɔwa na nɛɛ, bɛɛya i ko i n ben tem mɛ mɔ̀.

Nena kon bɛɛ mu wē.

Tem mɛ, mu tim ka bom yiba.

Nena Gusunɔ beɛn Yinni ne wi na beɛ wuna saa bwese ni nu tien di. ²⁵ Yen sǎna i ko i wunana yaa ye i ko i di ka ye i kun dimɔ ka sere maa gunɔ si i ko i di ka si i ñ dimɔ kpa i ku ra beɛn tɔmbu disi doke yeɛ yi, ka gunɔ sin sǎ ye na gesi neɛ, i ku di mi.

²⁶ I de i n deere i n wǎa nen sǎ, domi na deere. Ne, Yinni Gusunɔwa na beɛ wuna nenem bwese ni nu tien suunu sǎn di i n ka sǎa negibu.

²⁷ Goo ù n wǎa beɛn suunu sǎɔ, tɔn kurɔ ñ kun me tɔn durɔ ma u ra gɔribu soku ñ kun me u ra sɔroru ko, ba koo yǎro kpenu kasukuwa kpa win yem mu wɔri win tii sǎɔ.

Yǎku kowobun woodaba

1. *Wooda* ye ya ka yǎku kowon tii yǎ

21

¹ Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sǎɔwa u neɛ, a Aroni ka win bibu sǎɔwɔ a neɛ, yǎku kowo u ku raa tii disi doke u wigii goon goru baba ² ma n kun mɔ win mero ka win tondon goru ka win tiin biigiru ka win wɔnɔ ka win mɔɔguru ³ ka sere win sesu wi u kun durɔ yǎguru wi ba ñ gina sue. ⁴ Isireliban suunu sǎɔ, yǎku kowo wi, u sǎawa ben guro guro. Yen sǎ, u ñ koo tii disi doke ka ben goon goru.

⁵ Goo ù n gu, yǎku kowobu bu ku raa ben wii suunun seri kɔni, bu ku raa maa ben toburun beri berika kɔni. ⁶ Meya bu ku raa maa tii muriri wasi sǎɔ. Ba ko n wǎawa ne Gusunɔ ben Yinnin sǎ. Ba ñ nen yǎsiru sankumɔ. Domi beya ba ko n da man yǎkunu kue ni nu sǎa nen dǎanu. Yen sǎ, ba ko n deerewa.

⁷ Ba ñ koo kurɔ tanɔ ñ kun me wi ba gaba ba ka kpuna sua kurɔ. Ba ñ maa kurɔ wi u win durɔ yina suamɔ. Domi ba ko n deerewa ba n wǎa ne, Yinni Gusunɔn sǎ. ⁸ Isireli baawurewa u koo yǎku kowo garisi tɔn deero. Domi wiya u ra ka beɛn yǎkunu ne, ne, Yinni Gusunɔn mi. Yen sǎ, ba

ko n dɛɛrewa, domi nɛ, Yinni Gusunɔ na dɛɛre. Nɛna na bɛɛ gɔsa i n ka maa dɛɛre.

⁹ Yāku kowo goon bii wɔndia ù n tii sekuru dokemɔ u kurɔ tanaru dimɔ, win tundowa u sekuru dokemɔ. Ba koo bii wɔndia wi dɔɔ mɛniwa.

¹⁰ Yāku kowo wi ba gum tāre wirɔ u kua yāku kowo tɔnwero, ma ba nùn sãa yānu dokea, u ku maa win seri sanku goon gɔɔn sɔ. Mɛya u ku maa win yānu gɛɛku. ¹¹ U ku raa goru garu susi u tii disi doke, baa ñ n win tundo ñ kun mɛ win mɛron gorun na. ¹² U ñ maa yariɔ nɛn kurun di goon gorun sɔ, u ku ka kuu te disi doken sɔ. Domi ba nùn gum tāre u n ka sãa nɛnɛm. Nɛ, Yinni Gusunɔwa na ye gerua.

¹³ Wɔndia wi u kun durɔ yɛwa yāku kowo tɔnwero u koo sua kurɔ. ¹⁴ U ñ koo gɔmini goo sua kurɔ ñ kun mɛ kurɔ wi ba yina ñ kun mɛ kurɔ wi ba gaba ba ka kpuna ñ kun mɛ kurɔ tanɔ. Adama wɔndia wi u kun durɔ yɛwa u koo sua win dusibu sɔɔ. ¹⁵ Kpa u ku raa bwese tukuru doke win bweseru sɔɔ. Nɛ Yinni Gusunɔwa na nùn gɔsa u n ka dɛɛre.

2. *Wi u kun kpɛ* u ko yāku kowo

¹⁶ Yinni Gusunɔ u maa Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, ¹⁷ a Aroni ka win bibu sɔɔwɔ a nɛɛ, baa ka win bibun bweserɔ goo ù n alebu gaa mɔ win wasi sɔɔ, yɛro kun kpɛ u da nɛn kuu te sɔɔ u nɛ, Yinni Gusunɔ dīanu ganu yākuru kua.

¹⁸ Alebugii goo kun kpɛ u nɛn sɔmbu te ko, aa wɔkowa? Aa kɔri barɔwa? Ñ kun mɛ yɛron wuswaa ya kɔsikirewa?

¹⁹ Ñ kun mɛ yɛron naasu ñ kun mɛ win gāsera bɔɔrewa?

²⁰ Ñ kun mɛ yɛro u kundu kpiawa? Ñ kun mɛ u sãawa tɔn kɔmiakubu? Ñ kun mɛ yɛron nɔni kpiawa? Ñ kun mɛ yɛro taataaru ñ kun mɛ debu mɔwa? Ñ kun mɛ win tīa bii kɔsikira? ²¹ Wi u alebu gaa mɔ wasi sɔɔ gesi Aronin bweseru sɔɔ, u ñ kpɛ u nɛ, Yinni Gusunɔ yākuru kua. U ñ

maa kpɛ u ka dīanu ganu na u ka yāku ko nen kuu te sɔɔ. ²² Adama u koo kpɛ u nɛ, Yinni Gusunɔn dīa dɛeranu di. ²³ Win alebun sɔna u n̄ kpɛ u susi yāku yerɔ ka kuu ten beku kare ten mi. Kpa u ku raa nen kuu te disi doke. Nɛ, Yinni Gusunɔwa na ra yāku kowobu gɔsi ba n ka dɛere.

²⁴ Ma Mɔwisi u Aroni ka win bibu ka Isireliba kpuro gari yi sɔɔwa.

3. Be ba koo yāku dīanu di

22

¹ Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, ² a Aroni ka win bibu sɔɔwɔ a nɛɛ, ba n tii sɛ dīa ni Isireliba ba ka man naawammɛ sɔɔ, kpa bu ku raa nen yīsi dɛera te sanku. Nɛna na sāa Yinni Gusunɔ.

³ Ben bweseru sɔɔ, goo ù n nu susi, ma u disi gɛɛ mɔ, ba koo yɛro yarawa nen sɔmburun di. ⁴ Aronin bweseru sɔɔ, goo ù n bara disigiru mɔ, n̄ kun mɛ ù n kentu kpika mɔ, u n̄ yāku dīa ni dimɔ sere ù n dɛera, ⁵ ka sere wi u goru baba n̄ kun mɛ wìn sen nim mu wīa n̄ kun mɛ wi u yaa gaa baba ye ya disi mɔ n̄ kun mɛ wi u goo baba wi u disi mɔ. ⁶ Wi u yen gaa baba gesi, u disi duurawa mi sere ka yokaɔ. U n̄ kpɛ u yāku dīa ni di ma n kun mɔ u wobura mam mam. ⁷ ù n wobura, yokan di u dɛera, u koo kpɛ u nen dīa ni di. Domi niya nu sāa win dīanu. ⁸ Mɛya yāku kowo goo kun yaa goru temmɔ n̄ kun mɛ yaa ye gbeeku yaa gaa ya go u ku raa ka tii disi doken sɔ. Nɛ, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

⁹ Ba koo nen woodaba mɛm nɔɔwawa domi b̄a n nen dīanu disi doke, ba koo ben torarun are sɔbe kpa bu gbi. Nɛ, Yinni Gusunɔwa na bu gɔsa ba n ka dɛere.

¹⁰ Tɔn diro kun yāku dīa ni dimɔ baa yāku kowon sɔm kowo n̄ kun mɛ win sɔɔ. Yɛro kun yāku dīa ni dimɔ. ¹¹ Adama yoo wi yāku kowo u dwa ka wi ba mara win yenuɔ, ba koo kpɛ bu dīa ni di. ¹² Yāku kowon bii tɔn kurɔ

ù n tən diro sua durə, ù ku raa yāku dīa ni di. ¹³ Adama bii wi, ù n sāa gəmini ù kun mε win durə u nùn yina, ma u ù ka durə wi mara, ma u gəsira win tundon yenuə u sō nge sanam mε u ù durə sue, u koo kpī u dīa ni di. Ma n kun mε, tən diro u ku dīa ni di.

¹⁴ Tən tuko goo ù n nu di u ù ka baaru, u koo nin kəsire yāku kowo wēwa. Yen biru kpa u nùn nin bənu nəəbun tia sosia.

¹⁵ Yāku kowobu bu ku raa dīa ni disi doke nì Isireliba ba ka yākuru kua Yinni Gusunən wuswaə. ¹⁶ Bā n nu di sanam mε n ù weenε bu nu di, ba Isireliba toranu səbiməwa. Nena Yinni Gusunə, nε wi na ra yākunu dεerasie.

Sabe te ba koo ka yākuru ko

¹⁷ Yinni Gusunə u Məwisi sōwa u nεε, ¹⁸ a Aroni ka win bibu ka Isireliba kpuro sōwə a nεε, goo be sə ù kun mε sə goo wi u wāa ben suunu sə, ù n kī u yāku dō mwaararugiru ko ka kīru, ù kun mε u ka nə mwεeru garu yibia, ¹⁹ nε, Yinni Gusunə n sere tu mwa, yaa sabe də ge ga ù alebu mə gera u koo ka na, naa, ù kun mε yāaru, ù kun mε boo, ya n gesi sāa dwa. ²⁰ U ù koo ka yaa saberu na te ta alebu gaa mə. Domi ù n ka tu yākuru kua, na ù mwaamə. ²¹ Goo ù n siarabun yākuru mə ka kīru ù kun mε u ka nə mwεeru garu yibia, u koo tu kowa ka sabe te ta ù alebu gaa mə n sere win yāku te mwa. ²² Ñ n men na, bu ku ka sabe wōko na, ù kun mε te ta kōri bəre, ù kun mε te ba so ba kəsiki, ù kun mε te ta boo boosu ù kun mε taataaru mə gənə. Bu ku ka yen gaa yāku dō mwaararugiru ko. ²³ Ba koo kpī bu ka yaa sabe tən wasin bee tia kpāaru bo kērun yākuru ko. Adama bu ku ka tu nə mwεerugiru ko. ²⁴ Bu ku raa ka yaa sabe tən tīara kəra ù kun mε ba wā nε, Yinni Gusunə yākuru kua. Bu ku maa yen bweseru yaa saberu garu kua bā n dua ben temə. ²⁵ Bu ku ka nε, Yinni Gusunə sabe ten bweseru yākuru kua te ba wa səbun mi.

Domi sabe tèn wasi ba mɛera kua, ta sãawa nge sabe te ta alebu mɔ. Nɛ, Yinni Gusunɔ, na ñ yãku ten bweseru mwaamɔ.

²⁶ Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sãɔwa u nɛɛ, ²⁷ bà n ketɛ buu mara ñ kun mɛ yãaru ñ kun mɛ boo, ga koo kowa sãɔ nɔɔba yiru ka gen mero. Adama saa sãɔ nɔɔba itasen di, ba koo kpĩ bu ka gu yãku dãɔ mwaararugiru ko. ²⁸ Bu ku raa yaa saberu garu go ka ten buu sãɔ teeru.

²⁹ Bà n nɛ, Yinni Gusunɔ siarabun yãkuru kuamme, bu tu koowo nge mɛ kon ka tu mwa. ³⁰ Yen dɔma tera ba koo ten yaa di. Ba ñ yen gaa tiamɔ sere sisiru.

³¹ Ba koo nen wooda ye mem nɔɔwawa kpa bu ye swĩi. ³² Bu ku raa nen yĩsiru sanku kpa bu wa bu man bɛɛɛ wɛ ben suunu sɔɔ. Nɛna na Yinni Gusunɔ wi u bɛɛ gɔsa i n ka dɛɛɛ. ³³ Nɛna na bɛɛ yara saa Egibitin di na n ka sãa Gusunɔ bɛɛn Yinni.

Tãɔ baka bwese bweseka

23

¹⁻² Yinni Gusunɔ u Isireliba sãɔwa saa Mɔwisin nɔɔn di u nɛɛ, tãɔ baka ñ sɔɔ i ko i n da mɛnnɛ i man sã, ni wee.

Tãɔ wɛrarugiru

³ Alusuma tia sɔɔ, sãɔ nɔɔba tia i ko i n da sɔmburu ko, sãɔ nɔɔba yiruse, i ko i wɛra kpa i mɛnna i ka man sã. Yen tãɔ te, i ku ra sɔmburu garu ko. I ko i tu diwa nen sã baa mi i wãa kpuro gesi.

⁴ Tãɔ baka ni nu maa tie, ñ sɔɔ i ko i mɛnna i ka man sã, nin tãnu wee.

Gɔɔ sararibun tãɔ bakaru

⁵ Yinni Gusunɔ u nɛɛ, wãɔn suru gbiikoon sãɔ wɔkura nɛnsen yokan di, i Gɔɔ sararibun tãɔ bakaru dio nɛ, Yinni Gusunɔn sã.

⁶ Yen sãɔ wɔkura nɔɔbuse sɔɔra i ko i pɛɛ ye ba kun seeyatia doken tãɔ bakaru tore. I ko i kowa sãɔ nɔɔba yiru

i n p̄ɛ dimɔ ye ba kun seeyatia doke. ⁷ Alusuma yen t̄ɔɔ gbiikiru s̄ɔra i ko i m̄enna i man s̄a. Yen t̄ɔɔ te, i ku ra s̄omburu garu ko. ⁸ Alusuma yen t̄ɔɔ baatere i ko i n da man ȳaku d̄ɔɔ mwaararugiru kuewa. S̄ɔɔ n̄ɔɔba yiruse, i ko i k̄pam m̄enna i man s̄a. Yen t̄ɔɔ te, i ku s̄omburu garu ko.

Gberun d̄ia gbiikinun t̄ɔɔ bakaru

⁹⁻¹⁰ Yinni Gusunɔ u maa Isireliba s̄ɔɔwa saa M̄owisin n̄ɔɔn di u n̄ɛ, ì n dua tem m̄ɛ kon b̄ɛ w̄ɛ s̄ɔɔ, ma i d̄ianu ḡa, i ko i ka d̄ia gbiikii ni i ḡa mi ȳaku kowo daawawa. ¹¹ K̄pa ȳaku kowon tii u man nu tusia t̄ɔɔ w̄ɛrarugirun sisiru k̄pa n wa n ka b̄ɛ n̄onu geu m̄ɛri. ¹² Yen t̄ɔɔ te, i ko i man ȳaku d̄ɔɔ mwaararugiru kua ka ȳaru w̄ɔɔ tiagiru te ta ñ alebu gaa m̄ɔ. ¹³ I ko i maa som kilo n̄ɔɔba tia m̄ɛ i ka gum burina s̄ɔndi k̄pa ye k̄puron nuburu tu n̄ɛ, Yinni Gusunɔ dore. Yen biru k̄pa i tam litiri tia ka b̄onu t̄are som men w̄all̄ɔ. ¹⁴ I ñ ko i d̄ia gbiikii nin p̄ɛ di ñ kun m̄ɛ nin bima ye ba s̄onwa ñ kun m̄ɛ ye ba k̄suka sere d̄oma te i ka n̄ɛ, Yinni Gusunɔgia na. I ko wooda yeni m̄em n̄ɔɔwawa mi i w̄a k̄puro sere ka baadommaɔ.

Ḡɛebun t̄ɔɔ bakaru

¹⁵ Yinni Gusunɔ u maa Isireliba s̄ɔɔwa saa M̄owisin n̄ɔɔn di u n̄ɛ, i ko i maa alusuma gariwa n̄ɔɔba yiru saa t̄ɔɔ w̄ɛrarugirun sisirun di d̄oma t̄en di i ka b̄ɛn d̄ia gbiikii ni, n̄ɛ, Yinni Gusunɔ naawa. ¹⁶ I ko i gariwa s̄ɔɔ weeraakuru sere n ka ko t̄ɔɔ w̄ɛrarugiru n̄ɔɔba yirusen sisiru. K̄pa i maa n̄ɛ, Yinni Gusunɔ ȳakuru kua. ¹⁷ I ko i ka p̄ɛ yiru na saa b̄ɛn yenun di ȳen baayere ba kua ka som kilo ita ka p̄ɛ seeyatia. B̄ɛn gberun d̄ia gbiikii niya i ko i ka yen som m̄ɛ ko, k̄pa ȳaku kowo u ye s̄ɔɔsi beri berika. ¹⁸ Yen biru, i ko i n̄ɛ, Yinni Gusunɔ ȳaku d̄ɔɔ mwaararugiru kua ka ȳanu n̄ɔɔba yiru ni nu w̄ɔɔ tia tia m̄ɔ k̄pa nu kun alebu gaa m̄ɔ ka maa ket̄ɛ kin̄ɛ k̄p̄em

teeru ka yāa kinenu yiru ka sere tam. Kpa ye kpuron nuburu tu nε, Yinni Gusunə dore. ¹⁹ I ko i maa boo go been toranun yākurun sɔ ka maa yāanu yiru ni nu wɔɔ tia tia mə siarabun yākurun sɔ ²⁰ ka pɛε ye sannu. Yāku kowo u koo ka ye kpuro Yinni Gusunə daawawa u nu tusiarun wororu koosi. Kpa ye kpuro ya n sāa nε, Yinni Gusunəgia. Ye kpuron biru, yaa ye kpuro ya koo kowa yāku kowogia. ²¹ Yen tɔɔ te, i ko mennawa bεε kpuro i man sã. I n̄ maa sɔmburu m̄ dɔma te. Mi i wāa kpuro, i ko i wooda yeni mem nɔɔwawa sere ka baadommaɔ.

²² Ì n been gberun dīanu gɛεmɔ, i ku ni nu wāa been gbee goorɔ gɛ. Yen biru i ku maa nu kunɔnu ko. I ko i nu sāarobu ka sɔbu deriawa. Nε Gusunə been Yinniwa na ye gerua.

Tɔɔ baka tɛ sɔɔ ba ra kɔbi wure

²³⁻²⁴ Yinni Gusunə u Isireliba sɔɔwa saa Məwisin nɔɔn di u nεε, wɔɔn suru nɔɔba yirusen tɔɔ gbiiikiru sɔɔ, i ko i wɛrawa kpa i kɔbi so Gusunə u ka bεε yaaya. Tɔɔ te, i ko i mennawa kpa i man sã. ²⁵ I ku ra sɔmburu garu ko. Kpa i man yāku dɔɔ mwaararuginu kua.

Torarun suurun tɔɔ bakaru

²⁶ Yinni Gusunə u Məwisi sɔɔwa u nεε, ²⁷ wɔɔn suru nɔɔba yirusen sɔɔ wəkurusewa i ko i yākuru ko been toranun suurun sɔ. I ko i mennawa kpa i nɔɔ bɔke kpa i man sã. Kpa i man yāku dɔɔ mwaararuginu kua. ²⁸ I ku ra sɔmburu garu ko tɔɔ te sɔɔ. Domi tɔɔ te sɔɔra ba koo bεε toranun suuru kobun woronu koosi Gusunə been Yinnin wuswaaɔ. ²⁹ Wi u kun nɔɔ bɔkue yen tɔɔ te, ba koo n̄n̄n̄n̄ wunawa win tɔmbun suunu sɔɔn di. ³⁰ Wi u maa sɔmburu kua tɔɔ te sɔɔ, kon de bu yɛro gowa. ³¹ I ku ra sɔmburu garu ko tɔɔ te. Ya ko n sāawa wooda ka baadommaɔ ka been bibun bweserɔ. Mi i wāa kpuro, i ko ye mem nɔɔwawa. ³² Ya ko n sāawa nge tɔɔ wɛrarugiru

kpa i nɔɔ bɔke. I ko i wɛrawa saa surun sɔɔ nɔɔba nnen yokan di sere ka yen sisirun yokaa.

Kunun tɔɔ bakaru

³³⁻³⁴ Yinni Gusunɔ u Isireliba sɔɔwa saa Mɔwisin nɔɔn di u nɛɛ, saa wɔɔn suru nɔɔba yirusen sɔɔ wɔkura nɔɔbun di, i ko i Kunun tɔɔ bakaru diwa sɔɔ nɔɔba yiru i ka nɛ, Yinni Gusunɔ sã. ³⁵ Yen tɔɔ gbiikiru, i ko i menna i man sã. I ku ra sɔmburu garu ko tɔɔ te. ³⁶ Tɔɔ baatere i ko i n da man yãku dɔɔ mwaararugiru kuewa sere n ka ko sɔɔ nɔɔba yiru ye. Yen sɔɔ nɔɔba itase, i ko i kpam mennawa i man sã kpa i man yãku dɔɔ mwaararuginu kua. Tɔɔ te, i ku ra sɔmburu garu ko. Ta sãawa gãa girinu.

³⁷ Yeniba kpuro ya sãawa tɔɔ baka ni i ko i di nɛ Yinni Gusunɔn sã. Kpa i man yãku dɔɔ mwaararuginu kua ka bɛɛn gberun dɔɔnu ka siarabun yãkunu ka tam. Yãkuru baatere ka ten tɔɔru. ³⁸ Mɛya i ku maa tɔɔ wɛrarugiru duari ka yãku ni i ra man kue ka sere maa kɛɛ ni i ra ka nɛ ka maa nɔɔ mweɛrun yãkuru.

³⁹ Suru nɔɔba yirusen sɔɔ wɔkura nɔɔbuse sɔɔ, ì n bɛɛn gberun dɔɔnu gã, i ko i tɔɔ bakaru diwa sɔɔ nɔɔba yiru i ka man bɛɛre wɛ. Yen tɔɔ gbiikiru ka yen tɔɔru nɔɔba itase, i ko i wɛrawa i ku sɔmburu garu ko. ⁴⁰ Yen tɔɔ gbiikii te, i ko i dãa marum buram sua ka kpakpa wurusu ka dãa wuru bakasu si su ra n wã daarɔ kpa i n nuku dobu mɔ nɛn wuswaaɔ sɔɔ nɔɔba yiru ye. ⁴¹ Wɔɔ baagere i ko i n da tɔɔ baka te diwa i ka man bɛɛre wɛ suru nɔɔba yiruse ye sɔɔ. Ya ko n sãawa wooda sere ka baadommaɔ. ⁴² Bɛɛ Isireliba kpurowa i ko i n wãa kunu sɔɔ sere sɔɔ nɔɔba yiru. ⁴³ Kpa bɛɛn bibun bweseru tu ka gia ma na ben sikadoba sinasia kunu sɔɔ sanam mɛ na bu yarama Egibitin di. Nɛ Gusunɔ bɛɛn Yinniwa na ye gerua.

⁴⁴ Nge mɛya Mɔwisi u Isireliba tɔɔ baka ni sɔɔwa ni ba ko n da di bu ka Yinni Gusunɔ bɛɛre wɛ.

Gusunɔn kuu bekurugirun dabu

24

¹ Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, ² a Isireliba sɔɔwɔ a nɛɛ, bu nùn olifin gum kasuo mɛ mu gea bo kpa fitilanu nu n ka sɔre yoka baayere. ³ Aroni u koo ka gum mɛ dawa nɛ, Yinni Gusunɔn kuu bekurugii ten mi, beku kare ten wuswaaɔ te ta woodan kpakoro te ganua. Kpa u de fitila ni, nu n sɔre yokan di sere yam mu ka sāra. Yeni ya ko n sāawa wooda sere ka ben bibun bweserɔ. ⁴ Aroni u koo fitila ni sɔndiwa dabu wuraguun wɔllɔ kpa nu n sɔre wɔkuru baatere sere yam mu ka sāra.

Pɛɛ ye ba ra Yinni Gusunɔ wɛ

⁵ Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, a pɛɛ wɔkura yiru wɔɔwɔ yen baayere ya n sāa kilo nɔɔba tia. ⁶ Kaa ye yorewa nen wuswaaɔ tabulu wuragia yen wɔllɔ sīa yiru, yen baayere sɔɔ pɛɛ nɔɔba tia. ⁷ Sīa baayeren wɔllɔ kaa turare gea sɔndi kpa bu ye dɔɔ meni nen sɔ pɛɛ yen ayerɔ kpa n bɛɛ yaaya.

⁸ Tɔɔ wɛrarugiru baatere, ba ko n da man pɛɛ yen bweseru yiyewa kpa ya n yii mi baadomma. Ya ko n sāawa wooda bɛɛn bibun bweseru sɔɔ sere ka baadommaɔ. ⁹ Pɛɛ ye ba kɔsire kua mi, ya ko n sāawa Aroni ka win bibugia. Ba koo ye diwa yam dɛɛramɔ. Pɛɛ ye, ya sāawa nenem domi nena ba ye wɛ sanam mɛ ba yāku dɔɔ mwaararugiru mɔ. Aronin bwesera ta ko n da ye di sere ka baadommaɔ.

Wi u Gusunɔ gari kam gerusin sɛɛyasiabu

¹⁰⁻¹¹ Sɔɔ teeru Isireliban goo ka Egibitigii goon bii wì u ka Isireli tɔn kurɔ mara ba sanna. Kurɔ Isireli win yīsira Selomiti, Debirin bii, Danun bweseru sɔɔ. Selomitin bii wi, u Gusunɔn yīsiru gari kam gerusimɔ u bɔrusimɔ. Yera yande ba ka nùn da Mɔwisin mi. ¹² Ma ba nùn yii ba ka mara bu wa ye Yinni Gusunɔ u koo gere.

¹³ Yera Yinni Gusunō u Mōwisi sōōwa u nεε, ¹⁴ i ka durō wi yario sansanin di. Be ba maa nua u ne Yinni Gusunō gari kam gerusi mi, kpa bu ben nōma sōndi win wirō bu ka seeda di kpa Isireliba kpuro bu nùn kpenu kasuku bu go. ¹⁵ Yen biru wooda yeniwa kaa Isireliba wē a nεε, wi u nε, Yinni Gusunō gari kam gerusi, yēro u koo yen are wa. ¹⁶ Wi u gesi nε, Yinni Gusunō gari kam gerusi, ba koo yēro gowa. Isireliba kpurowa ba koo nùn kpenu kasuku bu go. Baa ù n sāan na sōō, ba koo nùn gowa yèn sō u nε, Yinni Gusunō gari kam gerusi.

¹⁷ Goo ù n win winsim go, ba koo maa yēro gowa. ¹⁸ Goo ù n win winsim yaa saberu go, u koo ten kōsire wēwa wasiru. Hundewa ya hunden kōsire.

¹⁹ Goo ù n maa win winsim mēera kua, mēera yen bwesera ba koo yēro ko. ²⁰ Wi u goo bua, ba koo maa yēro buawa. Wi u goon nōni wīa, ba koo maa yēron nōni wīawa. Wi u goon dondu bua, ba koo maa yērogiru buawa. Kōsa ye tōnu u win tōnusi kua kpuro, yera ba koo maa nùn kōsie.

²¹ Wi u yaa saberu go, u koo ten kōsire wēwa. Wi u maa tōnu go, ba koo maa yēro gowa.

²² Wooda tia yera ba koo ka bεε ka bεen sōbu siri. Nε Gusunō bεen Yinniwa na ye gerua.

²³ Ma Mōwisi u Isireliba kpuro ye sōōwa. Ma ba durō wi u Yinni Gusunō gari kam gerusi mi yara sansanin di ba nùn kpenu kasuka ba go. Nge mēya ba ka kua ye Yinni Gusunō u Mōwisi sōōwa.

Tem wērasiaabu

25

¹⁻² Yinni Gusunō u ka Mōwisi gari kua guu te ba mō Sinaïn wōllō u nεε, bεε Isireliba ù n dua tem mε sōō, mε kon bεε wē mi, i ko i dewa bεen gbean tem mu wēra nen sō. ³ Wōō nōba tia sōōra i ko i bεen gbea duure kpa i bεen

resem gbaanu sɔmɛ i nin dānu kɔni. Kpa i yen marum sɔri.
⁴ Adama wɔɔ nɔɔba yiruse, ya ko n sāawa wɔɔ wēraruguu
 Yinni Gusunɔn sɔ. Bɛɛn gbenu nu koo wērawa mam mam.
 I ku ra nu dīanu duure, i ñ ko i maa bɛɛn resem kɔni. ⁵ Baa
 dīa ni nu wɔruma sanam mɛ i gɛɛmɔ ma nu kpia ka tii, i ñ
 nu gɛɛmɔ. I ñ maa resem sɔrimɔ ye ya ka tii mara. Domi
 bɛɛn gbea ya koo wērawa mam mam wɔɔ ge sɔɔ. ⁶ Adama
 wɔɔ wēraruguu ge sɔɔ, ye ya kpia ka tii, yera i ko i di bɛɛ
 ka bɛɛn sɔm kowobu ka bɛɛn yobu ka sere maa sɔɔ be ba
 wāa bɛɛn suunu sɔɔ ⁷ ka bɛɛn yaa sabenu ka gbeku yeɛ.
 Ye tem mɛ, mu koo kpi yera i ko i di.

Yakiabun wɔɔ

⁸ I ko i wɔɔ nɔɔba yirun suba nɔɔba yiru deriwa yu
 doona. Ye kpuro ya sāawa mi, wɔɔ weeraakuru tia sari.
⁹ Yen wɔɔ dāakun suru nɔɔba yirusen sɔɔ wɔkuru, tɔɔ te
 ba torarun yākuru kua mi, i ko i kɔbi wurawa ka kuuki
 tem mɛ kpuro sɔɔ. ¹⁰ Wɔɔ weeraakurusen wɔɔ ge, ga ko
 n sāawa nenem nɛ, Yinni Gusunɔn sɔ. Kpa i kpapa ma
 baawure u tii mɔ. Wɔɔ ge sɔɔ, ba koo gbee te goo u raa
 dɔra ñ kun mɛ te ba nùn mwaari wesiawa tu ko wigiru.
 Wi u raa maa yoru dimɔ, u koo yakiara u wura win yenuɔ.
¹¹ Nge meya i ko n da wɔɔ weeraakuru baateren yakiabun
 tɔɔ bakaru di. I ko i wērawa wɔɔ ge sɔɔ. I ñ dīanu ganu
 duurumɔ. I ñ maa dīanu ganu gɛɛmɔ ni nu ka tii kpia.
 Meya i ñ maa resem sɔrimɔ ye ya mara resem gbaarɔ te
 ba ñ sɔnwa. ¹² Domi nuku dobun wɔɔwa ge i ko i wuna
 nenem nɛ Yinni Gusunɔn sɔ. Adama bɛɛn gbean dīana i
 ko i di.

¹³ Wɔɔ ge sɔɔ, baawure u koo win tem mwawa mɛ ba
 raa nùn mwaari. ¹⁴ Ì n tem dɔramɔ, ñ kun mɛ ñ n dwemɔ,
 bɛɛn goo u ku raa win winsim nɔni wɔke. ¹⁵ Wi u kī u win
 gberu dɔra, u koo gina lasabu kowa u wa mèn nɔɔ ta koo
 dīanu ma sere wɔɔ weeraaku te, tu ka yibu tɛ sɔɔ ba ra

yakiabun t̄ɔɔ bakaru ko t̄ɛ s̄ɔɔ ȳɛro u koo tu wesia. ¹⁶ Nge m̄ɛ w̄ɔsu su dabiru n̄ɛ, nge m̄ɛya gbee ten gobi yi ko n kp̄āru n̄ɛ. W̄ɔsun sukum m̄ɛ mu tie mù kun dabi sere w̄ɔɔ weeraaku te, tu ka yibu, ten gobi yi ñ ko yi n kp̄ā. Domi ye ba koo ḡɛ gbee te s̄ɔɔ, yera u d̄aram̄ɔ. ¹⁷ B̄ɛɛn goo u ku raa win winsim n̄ɔni w̄ɔke. I ko i man nasiawa domi nena na s̄āa Gusun̄ɔ b̄ɛɛn Yinni. ¹⁸ I n̄ɛn woodaba mem̄ n̄ɔw̄ɔ kpa i s̄i ye s̄ɔɔ. Saa ye s̄ɔra i ko i sina tem m̄ɛ s̄ɔɔ ka b̄ɔri yendu. ¹⁹ Tem m̄ɛ, mu koo d̄ianu ko ni nu koo b̄ɛɛ turi kpa i n ka w̄āa b̄ɔri yendu s̄ɔɔ.

²⁰ S̄ɔr̄akudo i ko i tii bikia i n̄ɛɛ, mba i ko i di w̄ɔɔ n̄ɔɔba yiruse te. Domi i ñ w̄ɔɔ ge s̄ɔɔ d̄ianu duurum̄ɔ, i ñ maa ḡɛm̄ɔ. ²¹ Kon b̄ɛɛ domaru kua w̄ɔɔ n̄ɔɔba tiase kpa b̄ɛɛn gbea yu w̄ɔɔ itan d̄ianu ma. ²² W̄ɔɔ n̄ɔɔba itase s̄ɔɔ, i ko i d̄ianu duure kpa b̄ɛɛn d̄ia gurunu nu n tie sere i ka w̄ɔɔ n̄ɔɔba n̄ɛsen d̄ianu ḡɛ.

Tem ka dian yakiabu

²³ Goo kun t̄ɔnu tem d̄ɔrem̄ɔ kpa ȳɛro u n mu m̄ɔ sere ka baadommaɔ, domi n̄ɛ, Yinni Gusun̄ɔwa na tem m̄ɔ, i maa w̄āawa n̄ɛn mi nge s̄ɔbu. ²⁴ Yen s̄ɔna mi i sina kpuro, i ko i tem yakiabun wooda ye mem̄ n̄ɔwawa.

²⁵ B̄ɛɛ s̄ɔɔ, goo ù n kua s̄āaro, ma u win tem sukum d̄ɔra, win dusi goo ù n gobi m̄ɔ, u koo kp̄i u mu yakia. ²⁶ Ȳɛro ù kun maa dusi goo m̄ɔ wi u koo mu yakia, win tii u koo kookari kowa u ka mu yakia. ²⁷ U koo w̄ɔsu gariwa si su tie w̄ɔɔ weeraaku te, tu ka sere yibu kpa u si kpuron gobi k̄ɔsia kpa tem m̄ɛ, mu ko wigim. ²⁸ ù kun gobi wa u ka mu yakia, u koo mu wi u tem m̄ɛ dwa deria sere yakiabun t̄ɔɔ bakaru tu ka turi. Yen biru u koo kp̄i u wura tem m̄ɛ s̄ɔɔ.

²⁹ Yinni Gusun̄ɔ u n̄ɛɛ, goo ù n win diru d̄ɔra te ta w̄āa wuu gb̄āraruguu s̄ɔɔ, w̄ɔɔ tia u m̄ɔ u ka tu yakia. ³⁰ Ȳɛro ù n kpana u dii te yakia w̄ɔɔ tia yen baa s̄ɔɔ, ta koo kowa wi u tu dwagiru sere ka baadommaɔ. U ñ maa tu wesiam̄ɔ

baa yakiabun t̄õ bakaru tà n tunuma. ³¹ Adama dii te ta wāa wuu ge ga ò gbāraru m̄ s̄õ, ba koo tu yakiawa nge m̄ ba ra tem yakie. Baa ò n meren na, wi u raa dii te m̄, ba koo nùn tu wesiawa yakiabun t̄õ bakaru s̄õ.

³² Adama Lefiban wusu ka ben dia, ba ko n da kp̄i bu ye yakie saa kpuro. ³³ Wi u Lefiban goon diru dwa, yakiabun t̄õ bakaru tà n tunuma, u koo yariwa dii ten min di ka wuu gen min di. Lefiban dia ya s̄awa ben tiiginu Isirelibaginin suunu s̄õ. ³⁴ Gbee ni nu maa ka ben wusu sikerene, ben goo kun kp̄ẽ u nu d̄ara. Domi bera ba nu m̄ sere ka baadomma.

B̄okurabun wooda

³⁵ Yinni Gusun̄o u n̄e, wunen Isirelisi ù n s̄aru duura, ma u ò kp̄ẽ u tii n̄õri, a de a nùn somi u ka win wāaru di. Nge meya kaa maa s̄õ kua kpa u wa u sina tem m̄ s̄õ wunen b̄aku. ³⁶ À n nùn ḡānu b̄akura, a ku nùn are kasusi. A de a n̄e Gusun̄o wunen Yinni nasia, kpa wunen winsim u wa u n wāa wunen b̄aku. ³⁷ À n nùn gobi b̄akura ò kun m̄ d̄ānu, a ku nim doke. ³⁸ N̄e Gusun̄o b̄een Yinniwa na ye gerua. Nena na b̄e yara saa Egibitin di n ka b̄e Kananin tem w̄ẽ kpa na n s̄a b̄een Yinni.

Yorun wooda

³⁹ Yinni Gusun̄o u maa n̄e, wunen Isirelisi ù n s̄aru duura ma u nun tii d̄are, a ku nùn yoo s̄ama koosia. ⁴⁰ U ko n s̄awa wunen s̄am kowo, u n wāa wunen yen̄u sere yakiabun t̄õ bakaru tu ka na. ⁴¹ Yakiabun t̄õ baka te, tà n tunuma, kaa nùn yakiawa wi ka win bibu kpa u wura u win yenugibu deema, u win sikadoban gbea tubi di. ⁴² Domi ba s̄awa nen yobu be na yarama Egibitin di. Ba ò koo bu d̄ara nge m̄ ba ra yobu d̄are. ⁴³ A ku nùn dam d̄are. A s̄õsio ma a n̄e Gusun̄o wunen Yinni nasie.

⁴⁴ À n yobu k̄i, bwese tuku ni nu ka nun sikerenewa kaa yoru mw̄eri ba n s̄a wun̄egibu. ⁴⁵ Kaa kp̄i a s̄obun bibu

dwe be ba wǎa wunen yenuo ka sere be ba mara been tem sɔɔ. À n bu dwa, ba ko n sǎawa wunegibu. ⁴⁶ Wunen bibun bweseru ta koo kpī tu bu tubi di sere ka baadommao. Adama goo u ku raa win Isirelisi dam dɔre.

⁴⁷ Sɔɔ goo ù n wǎa wunen yenuo, ma u kua gobigii, ma Isireli goo u sǎaru duura, ma u tii sɔɔ wi dɔre, ò kun me sɔɔ win dusi goo, ⁴⁸ Isireli wi, u koo kpī u tii yakia ò kun me win dusi goo u nùn yakia ⁴⁹ ò kun me win baan mɔɔ ò kun me win baan wɔnɔ ò kun me ben bii goo ò kun me win dusi goo gesi. Wi u maa tii dɔra mi, ù n dam wa u ka tii yakia, u koo kpī u tii yakia. ⁵⁰ Ba koo wɔsun geeru gariwa wi ka wi u nùn dwa saa mìn di u tii dɔra sere yakiabun tɔɔ bakaru tu ka turi. Win yakiabun gobin geeru ta ko n sǎawa nge gobi yi ba koo sɔm kowo kɔsia wɔɔ si sɔɔ. ⁵¹ Wɔsu sù n maa tie su kpā yakiabun tɔɔ bakaru tu sere turi, u koo win yakiabun gobi kɔsiawa nge me wɔɔ sin geera ne. ⁵² Wɔsu sù kun maa dabi sere yakiabun tɔɔ bakaru tu ka turi, u koo win yakiabun gobi kɔsiawa nge me wɔɔ sin geera ne. ⁵³ Û n wǎa win yinnin mi, yinni wi, u koo nùn kowa nge me ba ra sɔm kowo kue. U ò koo nùn dam dɔre. ⁵⁴ Û kun kpīa u tii yakie ka swaa yen gaa, u koo yakiara wi ka win bibu yakiabun tɔɔ bakaru sɔɔ.

Nɛna Gusunɔ been Yinni

⁵⁵ Isireliba ba sǎawa ne, Yinni Gusunɔn yobu be na yara Egibitin di. Ne Gusunɔ na sǎawa ben Yinni.

26

¹ Na nee, i ku bwāroku gagu sǎ. I ku ra maa gǎanu ganun weenasinu ko. I ku maa kperu garu gira te ba gǎanu ganun weenasinu koosi kpa i yiira i sǎ. Domi nɛna na Gusunɔ been Yinni.

² I tɔɔ wɛrarugiru yaayo kpa i nen kuu bekurugiru beere wɛ. Ne, Yinni Gusunɔwa na ye gerua.

Domanu

³ Ì n nen woodaba mem nṵwa ma i ye swīi, ⁴ kon de gura yu ne yen saa sṵ kpa tem mu dīanu wē kpa dānu nu binu ma. ⁵ I ko n dīanu gēemṵwa sere been resem yu ka sṵribu turi. Kpa resem ye, ya n maa wāa duurubun saa. I ko i di i debu kpa i n wāa ka bṵri yendu been tem sṵ. ⁶ Kon de alafia ya n wāa tem me sṵ. Goo kun bēe baasimṵ ì n dṵ. Kon de yeē gṵbi yi doona. Mēya tabu kun maa duṵ tem me sṵ. ⁷ I ko i been yibereba naa girawa kpa i bu takobi sṵkiri i kamia. ⁸ Been nṵbu ba koo kpī bu tṵmbu wunṵbu (100) naa swīi bu go. Kpa been wunṵbu bu tṵmbu nṵrṵbun suba wṵkuru (10.000) naa swīi bu go ka takobi. ⁹ Kon ka bēe nṵnu geu mēeri kpa n de i marura i kṵwara kpa n de nen arukawani ya n wāa sere ka been bibun bibṵ. ¹⁰ I ko i been dīa gurunu di sere nu tiara kpa i kpaanu kṵsire ko been biranṵ. ¹¹ Kon de bu nen wāa yeru gira been suunu sṵ. Na ñ maa bēe biru kisimṵ. ¹² Na kon sīimṵwa been suunu sṵ kpa na n sāa been Yinni kpa i n maa sāa nen tṵmbu. ¹³ Nena Gusunṵ been Yinni, ne wi na bēe yara saa yorun di Egibitiṵ. Nena na Egibitigibun dam dṵrebu kpeerasia. Tē i ko i kpī i sī n kun ka sekuru.

Bṵri

¹⁴ Yinni Gusunṵ u neē, ì kun nen woodaba mem nṵwe, ma i ñ sīimṵ ye sṵ, ¹⁵ ma i nen arukawani yina, i nen woodaba biru kisi, i ñ ka bu sṵmburu kue, ¹⁶ wee ye kon bēe kua.

Kon bēe berum tia kpa n de wasi sun bakaru tu bēe wṵri i woora sere been nṵni yi tonda kpa i n wahala mṵ. Kam sṵra i ko i been dīanu duure. Domi been yiberebara ba koo nu di. ¹⁷ Kon bēe biru kisi kpa been yibereba bu bēe kamia. Kpa be ba bēe tusa bu bēe dam dṵre. I ko i duki yakikirawa baa bà kun bēe naa gire.

¹⁸ Yeniba kpuron biru, ì kun man mem nɔwɛ, kon bɛɛ sɛɛyasia too too bɛɛn torarun sɔ̄. ¹⁹ Kon bɛɛn dam bua mɛ̄n sɔ̄ i tii sue. Kon de wɔ̄llu tu bɔ̄bia nge sisu kpa gura yu ku nɛ. Kpa tem mu bɔ̄bia nge sii gandu. ²⁰ I ko i bɛɛn dam dɔ̄rawa kam sɔ̄. Domi tem mu ñ dīanu m̄. Meya dānu nu ñ maa marum̄.

²¹ Ì n man seesim̄, kon bɛɛ sɛɛyasia too too bɛɛn toranun sɔ̄. ²² Kon bɛɛ gbeeku yɛɛ surema yi bɛɛn bibu go sere ka bɛɛn yaa sabenɔ̄ kpa i kun maa dabi kpa bɛɛn swɛɛ yi gbi.

²³ Sɛɛyasia bini bù kun maa dere i gɔ̄ru gɔ̄sie, ma i man seesim̄, ²⁴ nen tii kon bɛɛ seesi kpa n maa bɛɛ sɛɛyasia too too n kere yellu bɛɛn toranun sɔ̄. ²⁵ Kon de tabu bu bɛɛ wɔ̄ri yèn sɔ̄ i nen arukawani kusia. Ì n menna i kukua bɛɛn wusɔ̄, kon de bararu tu bɛɛ wɔ̄ri kpa yibereba bu bɛɛ nɔ̄ma turi. ²⁶ Kon de gɔ̄ru tu na. Saa ye sɔ̄, tɔ̄n kurɔ̄bu wɔ̄kuru ba koo p̄ɛ wɔ̄wa doo teu sɔ̄ kpa bu ka bɛɛ naawa ye ya ñ bɛɛ debum̄.

²⁷ Yeniban biru ì kun man mem nɔwɛ, ma i man seesim̄, ²⁸ nen tii kon bɛɛ seesi ka m̄oru kpa n bɛɛ sɛɛyasia nɔ̄n nɔ̄ba yiru n kere yellu bɛɛn toranun sɔ̄. ²⁹ I ko i gɔ̄ru wa sere i bɛɛn bibu tem. ³⁰ Kon bɛɛ tusi sere n bɛɛ gunguu n̄n mi i ra yākuru ko kɔ̄suku ka bwārokunu ni i ra ka sɔ̄ sã. Kon bɛɛn gonu sɔ̄ndi bwāroku nin kēkin wɔ̄llɔ̄. ³¹ Kon bɛɛn wusu gɔ̄sia bansu kpa n bɛɛn sãa yenu kɔ̄suku. Na ñ maa bɛɛn yākunu mwaam̄. ³² Kon bɛɛn tem kam koosia. Bɛɛn yibere be, ba koo na bu sina mi, kpa biti yu bu mwa. ³³ Kon de bu bɛɛ tabu wɔ̄ri kpa i yarina i da tem tukum̄. Kpa bɛɛn wusu su ko bansu.

³⁴⁻³⁵ Saa yè sɔ̄ i ko i n wãa tem tukum mi, bɛɛn tem mɛ, mu koo wēra, wēra bi i ñ daa mu wēere.

³⁶ Be ba koo tiara ba n wãa yibereban tem̄, kon de bu nuki sankira. Baa wuru kokosun damu, ga koo de bu

duka yakurawa. Ba koo yakurawa nge be ba yiberɛba wa ba tabu yānu neni ba ka bu naa gire. Ba koo wɔrukuwa baa goo ù kun bu naa swīi. ³⁷ Ba koo wɔrikinawa nge be ba goonamɔ tabu sɔɔ ka takobi. Ba ñ kpɛ bu yɔra bu ben yiberɛba ma. ³⁸ Ba koo gbiwa bwese tukunun suunu sɔɔ. Kpa yiberɛba bu bu kam koosia. ³⁹ Be ba koo tiara yiberɛban tem mi, ba koo woorawa ka nuku sankiranu ben toranun sɔ ka ben baababaginun sɔ.

Gusunɔ u koo win arukawani yaaya

⁴⁰ Isireli be ba tiara, ba koo ben toranu tuuba ko ka ben baababaginu ni ba kua nɛ, Yinni Gusunɔn wuswaɔɔ ka sere seesi bi ba man seesi. ⁴¹ Ba koo gia ma nɛna na bu seesi ma na ka bu da tem tukumɔ ben yiberɛban mi. Saa ye sɔɔra ba koo tii kawa ben naanɛ sarirun sɔ kpa bu gia ma nɛna na bu sɛɛyasiamɔ ben toranun sɔ. ⁴² Saa ye sɔɔ, kon nɛn arukawaniba yaaya ye na bɔkua ka ben baababa. Bera Aburahamu ka Isaki ka Yakɔbu. Kon maa nɛn nɔɔ mwɛɛru yaaya te na kua ben tem sɔ. ⁴³ Ben biru, tem mɛ, mu koo wɛra. Saa ye sɔɔra ba koo sɛɛyasiabu wa yɛn sɔ ba nɛn woodaba deri. ⁴⁴ Adama baa bɔ n wɔa tem tukumɔ ben yiberɛban mi, na ñ bu derimɔ mam mam. Na ñ bu biru kisimɔ, na ñ maa bu kpeerasiamɔ. Na ñ nɛn arukawani ye kusiamɔ. Domi na sɔawa Gusunɔ ben Yinni. ⁴⁵ Ben arufaanin sɔ kon arukawani ye yaaya ye na ka ben baababa bɔkua mi, ye ya dera na bu yara Egibitin di bwesenu kpuron nɔni biru, ma na kua ben Yinni. Nɛna Yinni Gusunɔ.

⁴⁶ Wooda ka sɔɔsi niniwa Yinni Gusunɔ u Mɔwisi wɛ Sinain guurɔ u ka Isireliba sɔ.

Nɔɔ mwɛɛnun yibiabu

27

¹Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, ²a Isireliba wooda yeni sɔɔwɔ a nɛɛ, goo ù n nɔɔ mwɛɛru kua u nɛɛ, u koo nɛ, Yinni Gusunɔ tɔnu kɛ, u koo kpĩ u gobi kɔsia tɔnu win ayerɔ nge menɪ u ka win nɔɔ mwɛɛru yibia.

³Saa tɔn durɔ wi u wɔɔ yendu mɔn di n ka da wɔɔ watagii, sii geesun gobi weeraakura u koo kɔsia nge mɛ ba ra sãa yerun gobi kɔsi. ⁴Ñ n tɔn kurɔn na, sii geesun gobi tɛna.

⁵Tɔn durɔ wi u mɔ wɔɔ nɔɔbu n ka da wɔɔ yendugii, sii geesun gobi yenda u koo kɔsia. Ñ n maa tɔn kurɔn na, sii geesun gobi wɔkuru.

⁶Saa tɔn durɔ suru tiagii sere n ka da wɔɔ nɔɔbugii, sii geesun gobi nɔɔbuwa u koo kɔsia. Ñ n maa tɔn kurɔn na, sii geesun gobi itawa u koo kɔsia.

⁷Goo ù n maa wɔɔ wata mɔ ñ kun mɛ ù n kere mɛ, sii geesun gobi wɔkura nɔɔbuwa u koo kɔsia. Ñ n maa tɔn kurɔn na, sii geesun gobi wɔkura u koo kɔsia.

⁸Goo ù n sãa sãaro too, ma u ñ kpɛ u kɔsia mɛ ba gerua, ba koo ka yɛro dawa yãku kowon mi, kpa yãku kowo wi, u nùn sɔ mèn nɔɔ u koo kɔsia nge mɛ win waara nɛ.

⁹Goo ù n nɛ, Yinni Gusunɔ nɔɔ mwɛɛru kua ma u koo man yaa saberu kɛ te ba ra ka yãkuru ko, yaa sabe te, ta ko n sãawa negiru. ¹⁰Ba ñ ka tu garu kɔsinamɔ te ta kun wã. Baa tà kun maa wã, ba ñ ka tu garu kɔsinamɔ te ta wã. Ka mɛ, bà n maa ka tu kɔsina, ni yiru kpuro nu ko n sãawa neginu.

¹¹Goo ù n ka yaa saberu na te ba ku ra ka yãkuru ko, ba koo ka tu dawa yãku kowon mi. ¹²Kpa yãku kowo u tu mɛɛri u ten geeru bura. ¹³Wi u ka yaa sabe te na, ma u kĩ u tu yakia, gee te yãku kowo u nùn bure, tera u koo kɔsia. Kpa u maa gee ten bɔnu nɔɔbun tia sosi.

¹⁴ Goo ù n win diru Yinni Gusunə kã, yãku kowowa u koo da u tu mæeri kpa u ten geerun saka gere. Gee te u gerua mi, tera ba koo ka sãmburu ko. ¹⁵ Adama ù n kī u win dii te yakia, u koo gina gee te yãku kowo u bura mi kãsiawa kpa u ten wəllə bənu nɔɔbusen tia sosi dii te, tu sere maa ko wigiru.

¹⁶ Goo ù n maa win gberu Yinni Gusunə wě, ba koo ten geeru burawa. Dīa ni ba koo duuren kpāara ba koo mæeri. Nge tē bà n dīa ni ba mɔ ɔɔsu duura, ma nu kilo gooba wunɔbu (300) kua, sii geesun gobi weeraakura ba koo kasia. ¹⁷ Ñ n sãan na yakiabun tɔɔ bakarun diya u gbee te wě, ten gobi kpurowa u koo kasia. ¹⁸ Û n gbee te Yinni Gusunə wě yakiabun tɔɔ bakarun biru, yãku kowo u koo ten gobi kawawa. U koo wɔɔ si su tie sere yakiabun tɔɔ bakaru tu ka turin gobi kasia.

¹⁹ Yēro ù n kī u win gbee te yakia, u koo kasiawa ye ba bura mi, kpa u yen bənu nɔɔbun tia sosi gbee te, tu sere maa ko wigiru.

²⁰ Û kun tu yakie, ma ba tu goo dɔre, u ñ maa kpě u tu yakia win tii. ²¹ Yakiabun tɔɔ bakaru tà n tunuma, ta koo kowa Yinni Gusunəgiri. Yãku kowoba ba ko n tu mɔ sere ka baadommaɔ.

²² Goo ù n Yinni Gusunə gberu wě te u dwa, n ñ mɔ te u tubi di, ²³ yãku kowowa u koo tu mæeri kpa u ten geeru bura. U koo wɔsu gariwa si su tie yakiabun tɔɔ bakaru tu ka turi. Wɔɔ si kpuron gobiya u koo gere kpa gobi yi, yi ko Yinni Gusunəgii. ²⁴ Adama yakiabun tɔɔ bakaru tà n tunuma, gbee te, ta ko n sãawa wi u raa nùn tu dɔregiru.

²⁵ Ba koo gãanu kpuron geeru burawa nge mɛ ba ra sãa yerun gobi kasi. N deema gobi yin tian bunum mu ra n sãawa garamu wəkuru.

Kɛɛ bwese bweseka

²⁶ Goo u ku raa win yaa saberun buu gbiikuu Yinni Gusunə kē. Domi ga sāawa Yinni Gusunəguu kə yèn sō ga sāa buu gbiikuu. Baa n̄ n yāarun na n̄ kun m̄ ket̄e, ga sāawa Yinni Gusunəguu. ²⁷ Gā n̄ maa sāan na sabe te ba ku ra ka yākuru kon buu gbiikuu, wi u ka tu na u koo kpī u tu yakia ù n gee te yāku kowo u n̄n bure kāsia kpa u maa ten b̄nu n̄obun tia sosi. Ù n kpana u tu yakia, yāku kowo u koo kpī u tu goo d̄re nge m̄e u ten geeru bure.

²⁸ Gāa ni ba Yinni Gusunə k̄a sere ka baadommaə, aa t̄nuwa? N̄ kun m̄e yaa sabera? N̄ kun m̄e gbee te u tubi diwa? Gāa ni ba ḡsa ba yi Yinni Gusunə n̄ sō gesi, n̄ n̄ maa koorə u nu yakia n̄ kun m̄e u nu d̄ra. Nu ko n̄ sāawa Yinni Gusunəginu sere ka baadommaə. ²⁹ Baa n̄ n̄ t̄nun na n̄ n̄ koorə u n̄n yakia. Ba koo ȳro gowa.

³⁰ I ko i n̄ da Yinni Gusunə b̄en gberun d̄ianun suba w̄kuru s̄ə tia yiyewa sere ka d̄ā marumə. ³¹ Goo ù n̄ kī u ye yakia, u koo yen gee te k̄siawa kpa u maa yen b̄nu n̄obun tia sosi. ³² M̄ya maa yaa sabenu s̄ə. Yāara? Ket̄ewa? Boowa? Sabe ni ba kpare gesi, w̄kuru baateren w̄llə Yinni Gusunə u teeru m̄. ³³ Wi u sabe ni m̄, u n̄ koo ḡsi te ta w̄ n̄ kun m̄e te ta kun w̄. U n̄ maa ka tu garu k̄sinamə. Baa ù n̄ ka tu garu k̄sina, ni yiru kpuro nu ko n̄ sāawa Yinni Gusunəginu. N̄ n̄ koorə bu nu yakia.

³⁴ Wooda yenibara Yinni Gusunə u M̄wisi w̄ Isireliban s̄ə Sinain guurə.

Bibeli Gusunɔn Gari

The Holy Bible in the Baatonum language of Benin, also called the Bariba language

copyright © 2013 SIM

Language: Bariba (Baatonum)

Translation by: SIM International

Bariba, Bibeli Gusunɔn Gari

This translation, published by the UEEB/SIM au Benin, was published in 1996.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at SIM, BP 15, Parakou, Benin.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 27 Sep 2019 from source files dated 26 Jun 2019

00601790-b883-5da1-83f2-d05a7fa289a8